

OPINIA națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național, editată de FUNDAȚIA "ROMÂNIA DE MÂINE"

OPINIA PUBLICĂ ȘI EDUCAȚIA NAȚIONALĂ (I)

Prof. dr. AURELIAN BONDREA

Opinia publică și educația națională sunt concepte și realități social-istorice care dau seama despre o anumită etapă a dezvoltării unui popor, permițând, în același timp, prefigurarea viitorului acelui popor. Cum în cazul de față este vorba despre poporul român, se înțelege că examinarea multiplelor înfățișări prin care au trecut, trec și vor trece raporturile de determinare reciprocă dintre opinia publică și educația națională trebuie să pornească de la evaluarea vieții spirituale a românilor ca popor și a României ca stat modern.

Relația dintre opinia publică și educația națională este, în esența ei, dar și formele concrete de mani-

festare, unul dintre factorii cei mai relevanți ai stadiului istoric pe care îl parcurge poporul român - nu doar la cumpăna dintre milenii și secole - care în fapt nu reprezintă altceva decât un semn al timpului pentru orice națiune - ci, mai ales, în condițiile socio-economice ale reclădirii personalității sale în rândul celorlalte popoare ale continentului și ale lumii.

x) Din studiul cu același titlu, pregătit pentru volumul "Națiunea română în pragul secolului XXI", în curs de apariție, cu prilejul aniversării a 75 de ani de la Marea Unire.

(Continuare în pag. 8)

ȘCOALA DE ASTĂZI PREFIGUREAZĂ ROMÂNIA DE MÂINE

Convorbire cu dl. prof. univ. dr. LIVIU MAIOR, Ministrul Învățământului

intâmplă astăzi, inclusiv în învățământul universitar, în laboratorul de pregătire a corpului profesoral, de calitatea căruia depinde calitatea întregului nostru învățământ. ● Este exact conținutul următoarelor întrebări, referitoare la prestigiul calitativ al învățământului românesc: cum poate fi el cel puțin conservat, dacă nu sporit, în etapa de față, când principalul nostru atu pentru refacerea economică și morală a țării este, după aprecierea multor specialiști străini, tocmai valoarea sistemului românesc de instrucție și educație? ● Prima condiție a calității învățământului este calitatea corpului său didactic. Iar sub acest raport, apreciem că este nevoie de un alt sistem de motivații pentru pregătirea și continuarea autoperfecționării a cadrelor didactice. De aceea a fost constituită Comisia superioară de atestare, prin care Ministerul Învățământului va trece la un proces general de retestare a corpului profesoral preuniversitar, din 5 în 5 ani. Criteriile acestui proces urmează să se stabilească în toamnă și ele vor fi date imediat publicității. Altminteri, după cum s-a văzut, o mare parte dintre profesori, mai cu seamă când obțin gradele didactice de vârf, nu mai sunt cointeresați în autoperfecționarea

pregătirii științifico-didactice. Totodată, va fi stabilit un nou sistem al criteriilor pentru avansarea cadrelor didactice universitare. Ocuparea posturilor din ierarhia învățământului se va face pe o bază de competență mai amplă. Acest proces trebuia să fie instituit imediat după 1989. Cedându-se presiunilor străzii, nu s-a făcut și acum tragem consecințele. De aceea, pentru anul 1993-1994, asemenea obiective sunt prioritare și ele se află inclusiv în atenția Consiliului Național al Reformei Învățământului, ca organism instituțional nou creat. ● Am fost și noi prezenți la ședința inaugurală a acestui Consiliu și am constatat cu satisfacție că între atribuțiile sale intră și sprijinirea Ministerului Învățământului în elaborarea și publicarea raportului anual privind "Starea învățământului și educației în România". Dacă ar fi să elaborăm astăzi un astfel de raport, ce ne-ați putea spune? ● Că situația învățământului românesc nu este atât de pesimistă cum se înfățișează uneori în presă. Resursele noastre financiare sunt limitate, e adevărat, dar prin eforturi organizatorice reușim să mai suplینim câteva din deficit, inclusiv pe calea sponsorizării. Numai în București s-au obținut prin sponsorizare circa

113 milioane lei. Așa se face că în această vară, la nivelul țării au fost reparate mai multe școli - și mai bine - decât în anii precedenți. Vom avea gata și școli noi: 784 săli de clasă intră curând în folosință; ele ar fi fost gata mai de mult dacă întârzierile în discutarea Legii bugetului nu ne-ar pune în dificultate față de scumpirea materialelor de construcție. De asemenea, au fost elaborate noile programe școlare, prin care s-au reechilibrat caracterul informațional și cel educațional, iar acum aceste documente se află în dezbaterile profesorilor. Avem asigurate toate manualele școlare, inclusiv cele pentru copiii minorităților, într-un tiraj de peste 20 milioane exemplare, dintre care circa 16 milioane vor fi distribuite gratuit, iar 2,8 milioane de exemplare, la vânzarea liberă. Rețineți, totodată, că cea mai mare parte din manualele necesare Republicii Moldova au și fost expediate, urmând ca ultimele tranșe să plece în curând. A fost reechilibrat raportul dintre studenții învățământului universitar și cei din învățământul politehnic și agronomic, în sensul că mulți absolvenți de liceu se îndreaptă acum spre facultăți cu profil umanist.

■ Mihai IORDĂNESCU

(Continuare în pag. 3)

● Stimate domnule ministru, știm că în învățământul românesc ar putea fi și mai greu decât este, iar dacă nu s-a ajuns la o situație limită, meritul revine în bună parte echipei ministeriale pe care o conduceți. Așadar, sub acest raport, vă asigurăm de încrederea noastră, a revistei "OPINIA NAȚIONALĂ". Și tocmai în baza acestei încrederi, îngăduiți-ne să vă întrebăm: care ar fi prima condiție pentru ca noul an de învățământ să marcheze revigorarea școlii românești de toate gradele? ● Noi legăm mari speranțe de noua Lege a învățământului care ar fi trebuit să intre de mult în dezbaterile Parlamentului. Iată, am început al 4-lea an școlar cu o Lege a învățământului care nu mai corespunde realităților, de unde și procesul de deteriorare a multor activități didactice. De aceea mă străduiesc ca proiectul noii legi să fie introdus în dezbaterile Parlamentului în regim

de urgență. Și pentru că suntem la capitolul legislație, vă rog să atrageți atenția asupra confuziei care se face uneori în presă pe seama Legii acreditării: legea ca atare este chemată să reglementeze procesul de acreditare a tuturor instituțiilor de învățământ superior, nu doar a celor private, cum greșit se apreciază în unele publicații. Repet, deci: fără aprobarea de către Parlament a pachetului legislativ necesar, pericolul deteriorării școlii se amplifică. ● Ați putea aduce în acest sens un exemplu? ● Un mare semn de alarmă l-au constituit, în acest sens, examenele din vară, susținute de unele cadre didactice. Absolvenții de curând ai universității cu medii peste 9, dar și profesori în vechime la catedră, unii fiind chiar deținători ai gradului I, abia au obținut la examenul de titularizare nota 5, iar alții nici atât. Acesta este un subiect de îngrijorare și de meditație asupra a ceea ce se

PLEDOARIE PENTRU ȘCOLILE ȘTIINȚIFICE NAȚIONALE

Acad. ȘTEFAN MILCU

Școala desemnează în limbajul obișnuit un local sau o instituție în care se dobândește sau se oferă un învățământ, care la rândul lui se diversifică de la cel elementar (primar), la cel universitar și post-universitar. Mai puțin cunoscută este ceea ce s-a numit o "școală" în existența sau istoria unei culturi. Parametrii care trebuie să o definească sunt și mai puțin cunoscuți, ceea ce explică frecvența denumire a unei "școli" într-o structură a culturii, fără o motivare corespunzătoare. Situația este explicabilă și prin extensiunea acordată celui de al doilea termen ce definește o școală care poate fi orientată teri-

torial, în legătură cu specificul domeniului de apartenență sau al fondatorului. Se poate afirma astfel că o școală istorică sau medicală este clujeană, ieșană, dar tot atât de justificat medicală, chirurgicală, neurologică ș.a.

Criteriile orientative în corecta recunoaștere a unei școli în știință sunt mult mai riguroase, așa cum ne-o arată analiza lor obiectivă. În primul rând, o "școală" în știință trebuie să fie caracterizată printr-un fond teoretic care să definească modul de reprezentare al fenomenelor științifice și al legilor ce le guvernează. Concepția anatomo-clinică, clinico-experimentală, semiologică și tehnologică exemplifică acest punct de vedere pentru medicină.

Un al doilea factor definitoriu îl constituie capacitatea de a forma elevi, capabili să continue gândirea, metodele și fondul de cunoaștere caracteristic unei "școli". Școala endocrinologică, neurologică, anatomo-clinică, micro-biologică sunt exemple caracteristice în domeniul medical.

În unele cazuri, o școală științifică este definită prin profilul fondatorului ei, așa cum poate fi exemplificat în medicina românească prin Gh. Marinescu pentru neurologie, C. Parhon pentru endocrinologie, I. Cantacuzino pentru microbiologie, V. Babeș pentru anatomopatologie și citarea ar putea continua. În unele cazuri, o pleiadă de personalități au prezidat la apariția și construirea unei școli ca în matematică, de exemplu, în care s-au succedat cu rol constructor Spiru Haret, Gh. Țițeica, H. Sanielevici, Gr. Moisil ș.a.

Această "pledoarie" pentru definirea și importanța școlilor științifice ne arată complexitatea factorilor și condițiilor în care se relevă maturitatea în evoluția Științei, a unei țări sau chiar a unei provincii.

A fi student la Universitatea "Spiru Haret"

Articole semnate de:

Prof.dr.doc. VICTOR CIOBANU,
Prof.dr.doc. ALEXANDRU ZANFIR,
Prof.dr. GH. AL. CAZAN,
Prof.dr. GHEORGHE ACHIȚEI,
Prof.univ. ELENA FIREA.

pag.4-5

DEZBATERI INTERESUL NAȚIONAL ÎNTR-O LUME A INTERDEPENDENȚELOR (I)

Participă: prof.dr. Mircea Nicolaescu, dr. Elena Florea, prof. dr. Ștefan Lache, general maior (r) dr. Corneliu Soare, prof.dr. Petre Tănăsie, prof. dr. Constantin Vlad.

pag.6-7

COLEGIILE REVISTEI "OPINIA NAȚIONALĂ"

Colegiul pentru reformă și relansarea economiei naționale:

- Acad. Alexandru Bărlădeanu
- Acad. Anghel Rugină
- Acad. N.N. Constantinescu
- Acad. David Davidescu
- Prof. dr. Constantin Ionete
- Prof. dr. Ivănciu Nicolae-Văleanu
- Prof. dr. doc. Alexandru Zanfir
- Prof. dr. Mircea Druc
- Prof. dr. Alexandru Albu
- Prof. dr. Mihai Părăluță
- Prof. dr. Gheorghe Zaman

Colegiul pentru problemele științei și învățământului:

- Acad. Ștefan Milcu
- Acad. Radu Voinea
- Acad. Ștefan Pascu
- Acad. Ion Coteanu
- Acad. Cristofor Simionescu
- Acad. Ștefan I. Ștefănescu
- Prof. dr. Liviu Maior
- Prof. dr. Grigore Brâncuș
- Prof. dr. Emil Tocaci
- Prof. dr. doc. Grigore Posea
- Prof. dr. Gheorghe Secară
- Prof. dr. g-ral (rez.) Emil Mihuleac
- Prof. dr. Ion Popescu-Argeșel

Colegiul pentru problemele culturii și artei:

- Acad. Eugen Simion
- Radu Beligan
- Grigore Vieru
- Paul Everac
- Dinu Sărau
- Prof. dr. Ion Dodu Bălan
- Prof. dr. doc. Alexandru Piru
- Prof. dr. Victor Giuleanu
- Prof. dr. doc. Alexandru Tănase

Colegiul pentru ideea națională și socială în România:

- Prof. dr. Aurelian Bondrea
- Prof. dr. Mitropolit Antonie Plămădeală
- Prof. dr. Ioan Scurtu
- Adrian Păunescu
- Prof. dr. Ion Rebedeu
- Prof. dr. Ion Popescu

- Prof. dr. Gheorghe Cazan
- Prof. dr. Ion Tudosescu
- Prof. dr. Tiberiu Nicola
- Prof. dr. Virgil Constantinescu

Colegiul pentru doctrine politice și probleme ale relațiilor internaționale:

- Valentin Lipatti
- Prof. dr. Florea Dudiță
- Prof. dr. Mircea Nicolaescu
- Prof. dr. Marin Voiculescu
- Ion Mărgineanu
- Dan Lăzărescu
- Prof. dr. Ion Zară
- Prof. dr. Constantin Mecu
- Prof. dr. Marin Nedelea
- Prof. dr. Constantin Vlad

Colegiul pentru problemele sănătății și protecției sociale:

- Acad. Nicolae Cajal
- Acad. Constantin Bălăceanu-Stolnici
- G-ral dr. Gheorghe Niculescu - membru de onoare al Academiei Române

- Prof. dr. doc. Iulian Mincu
- Prof. dr. doc. Victor Ciobanu
- Prof. dr. Caius Traian Dragomir
- Prof. dr. Andrei Firică
- Prof. dr. Dorin Sarafoleanu
- Prof. dr. Ioan Pop D. Popa
- Prof. dr. Ștefan Costea
- Prof. dr. Mihai Dumitrescu

Colegiul pentru problemele justiției, statului de drept și democrației:

- Acad. Valentin Georgescu
- Acad. Ion Filipescu
- Prof. dr. Vasile Giunea
- Prof. dr. Adam Popescu
- Prof. dr. Nicolae Popa
- Prof. dr. Ion Neagu
- Prof. dr. Andrei Popescu
- Cercet. șt. dr. Irina Zlătescu
- Prof. dr. Ionel Cloșcă
- Prof. dr. Mihai Merfea
- Prof. dr. Mircea Stroia

Director:

Prof. dr. AURELIAN BONDREA

Tebea, septembrie 1993. Se aniversază, cu mare cinste, evenimentele revoluționare de la 1848. Uniți în cuget și simțiri, români din toate colțurile țării au venit aici pentru a comemora împlinirea a 121 de ani de la trecerea în neființă a celui ce și-a transformat numele în simbol al luptei pentru libertate națională - AVRAM IANCU

CURIER EDITORIAL

Informațiile din acest număr privitoare la noile apariții editoriale se adresează, în primul rând, studenților, fiind vorba aproape în exclusivitate de cursuri universitare sau de cărți consacrate unor teme care se regăsesc și în lucrările cu destinație pur didactică. De aceea, majoritatea dintre ele se găsesc, cu precădere, la librăriile de la parterul Facultății de Istorie. Pe lângă cărțile pe

care le vom semnala mai jos, studenții vor găsi acolo note de curs pentru diversele discipline, caiete de seminar, dicționare, antologii de texte pentru studiul limbilor străine etc.

- Prof. dr. Corneliu Bârsan, conf. dr. Alexandru Ticlea: Societatea comercială: Organizarea, funcționarea, răspunderea. Ed. "Șansa" SRL, 1993.

- Prof. dr. Nicolae Popa: Teoria generală a dreptului. Ed. "Pro-Arcadia", 1993.

- Prof. dr. Ioan Murar: Drept constituțional și instituții politice. Ed. "Pro-Arcadia", 1993.

- Prof. dr. Ion Diaconescu: Sintaxa limbii române. I. Unitățile lexicale. Tipografia Universității din București.

- Conf. dr. Gabriela Pană Dindelegan: Sintaxă și semantică. T.U.B., 1993.

- Dr. Gheorghe Doca: Limba română, 1993. II. Structuri morfo-sintactice și lexicale. T.U.B.

- Prof. dr. Titu Georgescu: România între Yalta și Malta. Ed. "Șansa" SRL, 1993.

- Dr. Nicolae Ceachir: Din istoria Bucovinei (1775-1944). Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1993.

- Zoe Petre: Civilizația greacă și originile democrației. Ed. "Erasmus", București, 1993.

- Dr. Maria Voinea: Sociologia familiei. T.U.B.

- Prof. dr. Virgil Ianovici, prof. dr. Viorica Stiopul, prof. dr. Emil Constantinescu: Proprietățile fizice și chimismul mineralelor. T.U.B.

- Prof. dr. Marin Ion: Geografia lumii. T.U.B.

- Adrian Marino: Biografia ideii de literatură. Vol. 2, Ed. "Dacia", Cluj-Napoca, 1993.

- Aurel Martin: Mihail Sebastian, romancierul. Ed. "Minerva", 1993.

- Irina Petras: Ion Creangă - povestitorul. Ed. "Minerva", 1993.

- Paul Evdochimov: Arta icoanei o teologie a frumuseții.

- Magdalena Timor, Constantin Olaru: Mic dicționar biblic. Ed. "Uranus", 1993. ■ I.D.B.

Multe dintre verbele franceze terminate în -er după un u au schimbat prin trecerea lor în limba română pe -er în a: ca atenua, continua, dilua, evacua etc. Altele însă, cu aceeași înfățișare, au fost incluse între verbele românești terminate în -i, ca atribui din fr. attribuer, contribui din fr. contribuer, substitui din fr. substituer. De aceea, unii au făcut din affluer un aflua, iar alții, un aflui. Asemenea dublete au existat și în trecut, de exemplu, paralel cu atribui, s-a spus un timp și atribua.

La întrebarea, legitimă, dacă avem nevoie de un verb care, sub înfățișare de aflui sau de aflua, să redea înțelesurile lui affluer, nu e ușor de răspuns. Deocamdată, însă, e sigur că nici ca aflui, nici ca aflua, el nu admite completări directe. Este deci greșită gramatical o construcție ca **era, a fost, va fi** etc. ceva afluit (sau afluat). Deci, dacă țin unii cu tot dinadinsul la acest verb, să facă bine și să spună corect (transportul) **va aflui** (sau **va aflua**) în direcția... Rulajul care va fi afluit ne dă mai puțin de furcă. Dacă știm că rulaj, tot franțuzesc la origine, înseamnă "transport de mărfuri cu autocamioane!", eventual "trafic" executat cu aceleași mijloace, atunci el nu are cum "să afluiască", pentru simplul motiv că, de-ar face-o, s-ar duce autocamioanele la fund cu marfă, cu turiști (!) cu tot.

turistic și comercial) vor fi împinse să navigheze spre Negru-Vodă, ca să traducem convenabil, altminteri ar fi trebuit: "Rulajul... va fi scurs spre Negru-Vodă".

A aflui pare, deci, aici egal ca sens cu "a naviga" ori "a pluti", în timp ce **afluează** vrea să spună că "e afluență mare de oameni", deși, două coloane mai la dreapta, în același cotidian: aflăm că "ortacii (...) și-au început afluirea spre Petroșani". Se poate așadar, după aceeași sursă, să afluiască și oamenii.

De ce în primul caz nu s-a spus simplu vasele de transport turistic și comercial, ci rulajul turistic și comercial vom vedea mai încolo. Deocamdată să lămurim pe aflui și aflua. Și unul și celălalt reproduc verbul francez affluer, care înseamnă "a curge în abundență într-o direcție sau alta", iar referitor la oameni și la ființe" a veni, a se îndrepta, a se duce în mare număr într-o direcție sau alta".

MULT E DULCE ȘI FRUMOASĂ... (7)

VAI! am afluit-o cu rulajul

Acad.
ION COTEANU

Dacă vi se pare cumva că titlul acestei note nu este pe românește, vă-nșelați. Ce-i drept, după ce am citit într-un ziar bucureștean că "la Calafat (...) rulajul turistic și comercial va fi afluit (sublinierea noastră) spre Negru-Vodă", mi-am îngăduit o mică fantezie gramaticală: am schimbat timpul lui aflui de la viitor la perfect. Cu vreo zece-cinsprezece zile înainte de a face cunoștință cu aflui, dădusem peste afluează într-o propoziție în care se spunea că lumea afluează într-o direcție din centrul orașului.

Probabil că-mi veți replica: "Și ce-i cu asta? Parcă n-am avea din vechime pe a datora și a datori". Avem, cum nu, dar de astădată intră în socoteală și alte aspecte. În primul caz, va fi afluit vrea să spună că (vasele fluviale de transport

LANSAREA CĂRȚII "RĂZBOI ÎMPOTRIVA ROMÂNILOR"

Marți, 14 septembrie a.c., la Librăria "Mihail Sadoveanu" din Capitală, a avut loc lansarea cărții "Război împotriva românilor" a publicistului și eseistului Dan Zamfirescu. Lucrarea cuprinde o serie de articole și eseuri socio-politice, parțial apărute în presa scrisă, în ultimii doi ani, în care autorul analizează doctrine ale naționalismului exacerbant, disecând pertinent și documentat noțiuni ca "antimaghiarism", "antisemitism", "antisovietism", prin prisma complexelor fenomene istorice, economice și geopolitice. Cartea mai cuprinde inedite eseuri privind universalitatea operelor lui Ion Creangă și Mihail Eminescu. Volumul

"Război împotriva românilor" se încheie cu un capitol vădind convingerea nestrămutată a autorului că poporul român, ancestral legat de valorile profund umaniste ale civilizației, va juca un rol hotărâtor în următorul secol, în plan socio-cultural și chiar politic.

Prezentarea cărții a fost făcută de scriitorul Paul Anghel, care a ținut să sublinieze multitudinea și originalitatea valențelor autorului, recomandând volumul lansat ca pe o lucrare de referință a gândirii politice românești contemporane. La lansare au fost prezenți oameni de cultură, lideri de partide politice, reprezentanți ai mass-media, un numeros public.

■ Dragoș CIOBANU

REFORMA ECONOMICĂ ȘI INVESTIȚIILE DE CAPITAL STRĂIN

Pătrunderea și extinderea capitalului străin în România constituie un proces dificil, marcat de multă prudență, ezitări, reticențe și, uneori, chiar prejudecăți. Cu toate acestea, investitorii de peste hotare au venit, au văzut și unii - chiar dintre cei mai importanți la scară mondială - au și rămas. A contribuit la aceasta, fără îndoială, faptul că, în pofida unor carențe de ordin normativ, organizatoric, administrativ etc., România este, în prezent, o zonă de stabilitate într-o regiune bătută de grave conflicte, că poate juca rolul de placă turnantă cu deschideri spre Vest, Est, Orientul Mijlociu, că, potențial, reprezintă o piață importantă, că resursele ei materiale și umane sunt promițătoare. Recent, legislația privind investițiile de capital străin a fost perfecționată, aducându-i-se îmbunătățiri de esență, ceea ce o face, după opinia autorităților, comparabilă cu cea a celorlalte țări din Europa Centrală și de Est, iar în unele privințe, chiar superioară. Toate acestea și, probabil, încă multe altele, au constituit factori de impulsivitate a investitorului de peste hotare, făcându-l să plaseze capital în țara noastră.

În ultimii doi ani, fenomenul a cunoscut o evoluție semnificativă atât sub aspectul volumului resurselor intrate, cât și al numărului de societăți constituite. Apelând la cifre, vom constata că, față de 112,4 milioane dolari investiți în 1990, suma totală înregistrată în 1992 se ridică la 539,6 milioane dolari, pentru ca în 1993 (august) să ajungă la 704,3 milioane dolari. S-a înregistrat, așadar, în 1992, o creștere de aproape cinci ori (4,7), față de anul inițial, și de peste șase ori la capătul a șapte luni ale anului 1993 (6,26). O dinamică mai alertă se observă însă în evoluția numărului de societăți constituite în ultimii patru ani cu participare străină. În momentul de față sunt înregistrate 26 849 societăți

față de 20 534, în 1992, și de numai 1 589 în 1990. Așadar, o creștere de 12,9 ori în anul trecut și de aproape 17 ori în acest an, în raport cu cel de referință.

În rândul primelor zece țări investitoare, pe primul loc se află - din punct de vedere al aportului de capital - Italia, cu 86,3 milioane de dolari, urmată de Anglia (79,9), de Franța (76,4), S.U.A. (70,3), Canada (60), Olanda (55,5), Germania (54,9), Grecia (40,2), Spania (35,2), Turcia (26,9). Ordinea de importanță se schimbă, însă, dacă privim lucrurile sub aspectul numărului de societăți comerciale înființate. Italia pierde întâietatea, situându-se pe locul al doilea, după Germania, urmată de Siria, Turcia, Iordania, S.U.A. În topul primilor zece investitori, clasificați după criteriul numărului de societăți, apar nume noi ce nu figurau în clasificarea făcută după volumul capitalului: Libanul, Ungaria, China, Israelul, țări ce ocupă ultimele patru trepte.

Îmbucurător este faptul că, în ultimul timp, pot fi observate aspecte pozitive nu numai în evoluția volumului de capital. Se conturează tendința de a fi depășit, treptat, stadiul în care precumpănea, aproape la modul absolut, orientarea spre sfera comercială. Începe să se investească întrucâtva mai mult - deși încă timid - în producție. În peisajul societăților cu capital străin au început să apară firme importante, cu nume răsunătoare în business-ul internațional. Să amintim, în acest sens, companiile "Shell" (Olanda), "Amoco Petroleum" (S.U.A.), "Entreprise Oil" (Marea Britanie), "Canadian Occidental" (Canada) - care au investit în ramura petroliferă; "Celmag SPA" (Italia) - ce s-a orientat spre metalurgie; "Stima Engineering" (Italia) - construcții de mașini; "Telefonica International Holding" (Olanda) - spre telecomunicații; "ABB Betelligungs und Verwaltungs" (Germania) - spre ramura energetică. În sfârșit, dar nu în ultimul rând, trebuie să amintim și alte companii importante care au intrat pe

pieța românească cum ar fi: "Siemens", "Alcatel", "Coca-Cola", "Colgate-Palmolive", "Brown-Boveri", "Ciments Francais" etc.

Semnaland asemenea aspecte încurajatoare va trebui, totuși, să nu pierdem din vedere faptul că România a absorbit doar 4-5% din capitalul investit de firmele străine în Europa Centrală și de Est. În același timp, în afară de marii investitori, care sunt departe de a deține ponderea cea mai importantă, au apărut și un număr impresionant de societăți mici, de foarte multe ori cu forță mai mult decât modestă, situație mai ales în sfera comerțului nesemnificativ, au apărut și așa-numitele "societăți fantomă" - sursă majoră de corupție, evaziune, de încălcarea legilor. Chiar capitalul provenit din țări mari, dezvoltate, cum ar fi Franța, Anglia, Germania, Canada, este dispersat, nu odată, în societăți de "talie" mică. Raportând capitalul total la numărul societăților, constatăm că revin în medie pentru o societate comercială sume relativ mici sau foarte mici. Astfel, capitalul mediu pentru o societate cu participare franceză este de 82,9 mii dolari, pentru una cu participare olandeză - 143 mii dolari, pentru una cu participare canadiană - 178 mii dolari, iar pentru una cu participare germană - numai 17,4 mii do-

lari. Ca să nu mai vorbim de investițiile provenind din Turcia, Libia, Siria, Iordania, care se situează, în medie, între 11,5 și 2,6 mii dolari. Există și societăți în care investițiile străine se reduc la 80 dolari!

După propriile declarații ale investitorilor străini, există încă numeroase piedici în pătrunderea capitalului străin în țara noastră, numeroase condiții, puțin atractive pentru acesta. Se așteaptă încă unele clarificări în ce privește regimul de proprietate asupra terenurilor pe care funcționează societățile înființate de ei sau cu participarea lor, o politică monetară care să permită stabilirea de strategii pe termen lung, îmbunătățiri în domeniile infrastructurii, hotelier, comunicații etc. Sistemul de stimulente și facilități acordate investitorilor străini nu este, după înșeși aprecierile unor autorități autohtone, "suficient de stimulator" și nu asigură totdeauna un tratament nediferențiat, egal al investitorilor străini și români. Fis-

calitatea excesivă aplicată în momentul aducerii în țară a "capitalului de lucru" ("Working capital") rămâne un factor descurajant, obstrucționându-se astfel contribuția acestui factor esențial la creșterea producției, crearea de locuri de muncă, impulsivitatea exporturilor și, deci, augmentarea importului valutar.

Pentru a încheia într-o notă optimistă această trecere în revistă a fenomenului investițional străin și a aprecierilor făcute de oameni direct implicați în aceasta, să remarcăm că, totuși, capitalul provenit din străinătate a marcat în ultimul timp un nou prag ca volum global și ca număr de societăți; ceea ce apare ca un fapt pozitiv, necesar dar nu suficient. Important este ca, de acum încolo, accentul să fie pus mult mai apăsător pe o sporită eficiență politică de atragere a investitorului străin, pe aspectele calitative ale acestui proces vital pentru țara noastră.

■ Dr. Armand OPREA

La 80 de ani de la tragica dispariție a marelui erou Aurel Vlaicu, flori și o impresionantă festivitate la monumentul de la Bănești.

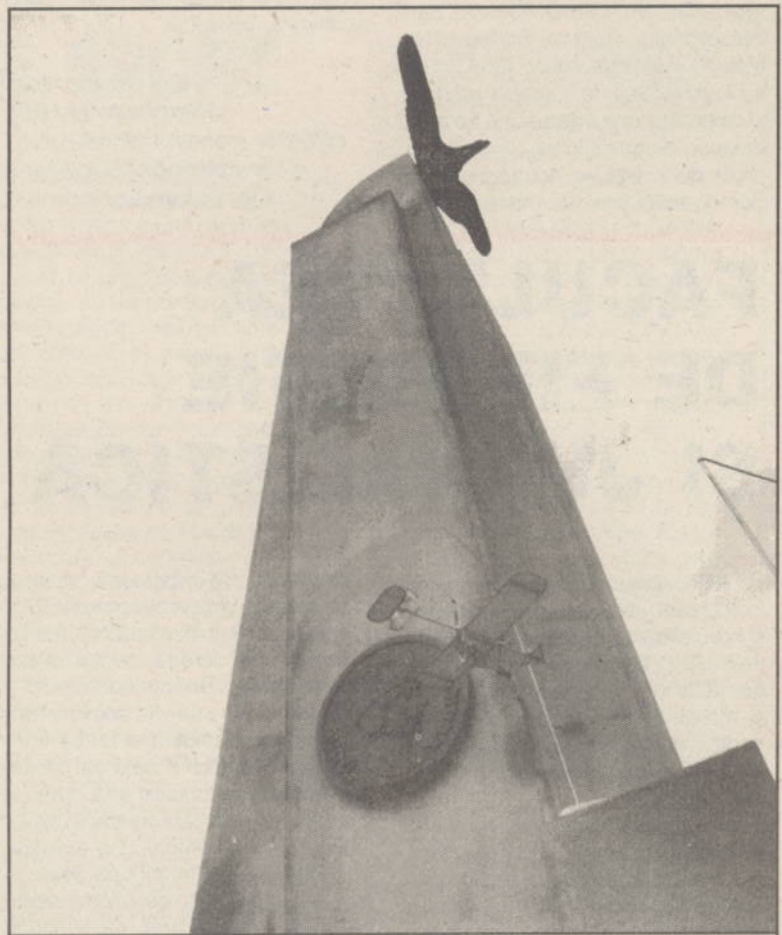
ȘCOALA DE ASTĂZI PREFIGUREAZĂ ROMÂNIA DE MÂINE

(Continuare din pag.1)

● Și cu toate acestea, școlile din mediul rural continuă să ducă lipsă de profesori calificați. Nu mai departe decât în această toamnă... ● Este adevărat că absolvenții anului 1993 din învățământul universitar pedagogic nu s-au înghesuit să ocupe posturile libere din învățământul preuniversitar. S-au îndreptat către alte sectoare, tot astfel după cum, de pildă, numai o mică parte dintre absolvenții învățământului superior economic s-au îndreptat către întreprinderile de stat. Cei mai mulți au ales sectorul particular. ● Din cauza diferențierilor de salarizare. ● Așa este, dar tocmai de aceea trebuie să fie găsită o formulă prin care unitățile private să încheie, din timp, contracte cu studenții pe care-i vor angaja după absolvire, încât să le acopere cheltuielile pregătirii universitare. Pentru că, altminteri, nu mai avem resurse. Cum știți, abia 20 la sută din învățământul de stat se autofinanțează. Restul cheltuielilor se acoperă de la buget, iar bugetul este limitat. ● Așa este, bugetul este limitat, motivația socială a științei de carte a scăzut, alte greutăți se ivesc pe zi ce trece în calea școlii, dar toate acestea laolaltă, oricât de grele ar fi, nu justifică în nici un fel reapariția

analfabetismului în România: domnule ministru, știți mai bine decât oricine că, aici, pe acest teren, se joacă marea carte a viitorului națiunii noastre... ● Și tocmai pentru că școala de azi prefigurează România de mâine facem eforturi ca fiecare familie, fiecare individ să înțeleagă necesitatea vitală a frecventării școlii și a pregătirii școlare corespunzătoare. În acest sens vine și prevederea legală ca plata alocațiilor de stat pentru copii să se facă prin școli. Vă asigur că întregul corp didactic este conștient de răspunderea ce-i revine în profilaxia analfabetismului. ● Dar nu numai despre cadrele didactice este vorba aici, domnule ministru, din moment ce din frecventarea sau nefrecventarea școlii se face un vârf de lance împotriva unității statului român: știți foarte bine că în județele Covasna și Harghita copiii românilor, aflați aici în minoritate, sunt obligați să urmeze școala în limba maghiară. Ce măsuri ați luat pentru ca această tendință cu substrat politic să fie anihilată în noul an de învățământ? ● În legislația școlară românească funcționează de foarte multă vreme prevederea ca și în clasele cu un număr mai mic de elevi decât cel regulamentar, învățământul să se desfășoare în limba lor maternă. De pe urma acestei prevederi au beneficiat

copiii tuturor minorităților etnice din România. Se vede treaba că ceea ce este valabil pentru toți minoritarii etnici din România nu mai este valabil pentru românii, atunci când ei sunt în minoritate. Este tocmai cazul județelor Covasna și Harghita. Și pentru că o asemenea manevră este "explicată" prin lipsa, în aceste județe, a profesorilor români, noi am dat în luna august 1993 o dispoziție prin care profesorii pensionari, inginerii, medicii, preoții ori alți intelectuali români pot să predea românește la clasele de copii ai românilor. Chiar acum facem o verificare pe teren a acestei stări de lucruri, urmând ca în cel mai scurt timp să mă deplasez eu însumi în aceste județe spre a vedea la fața locului cum funcționează învățământul. ● Ar fi interesant de știut cum apreciază Consiliul Europei asemenea manevre antiromânești, în contextul atâtor reproșuri ce ni se aduc în exclusivitate. ● Am discutat cu doamna Lalumière și nici chiar domnia sa, care este un spirit deschis, receptiv la adevăr, nu știa că în România există inspectorii școlari și de altă naționalitate decât cea română. Un motiv mai mult pentru a ne strădui să înfățișăm România așa cum este, în spiritul adevărului, ca principalul nostru aliat, atât în Europa cât și în lume. ● Vă urăm deplin succes, inclusiv în această privință. Vă mulțumesc.

Monumentul de la Bănești (Prahova) ridicat aici pentru a cinste de-a pururi memoria cuceritorului Aurel Vlaicu.

A FI STUDENT LA UNIVERSITATEA

GÂNDURI PENTRU VIITORII MEDICINIȘTI

Nenumărați adolescenți trăiesc în această perioadă febra pragului spre viața universitară. Unii se confruntă cu eșecul examenului de admitere la învățământul de stat, alții cu nehotărârea sau insatisfacția în alegerea profesiei, alții cu lipsa de informație referitoare la posibilitățile existente.

În aceste rânduri doresc să mă adresez acelor tineri ce aspiră să devină utili semenilor, care simt că dețin resurse de altruism și simpatie față de suferință și care au înclinație spre studiu. Acestora le spun de la început că medicina este domeniul care răspunde pe deplin acestor înclinații.

Am întrebat odată, când eram tânăr asistent, un student medicinist cum s-a decis să aleagă acest drum. Mi-a răspuns că în ultima clasă de liceu a citit romanul lui Cronin "Citadelă" în care a găsit un personaj, doctorul Andrew Manson, a cărui viață l-a fascinat și l-a determinat să aspire cu toată ființa să devină medic. L-am revăzut peste 20 de ani. Prezidam o comisie de primariat, la care fostul meu student era candidat. S-a prezentat la un nivel de competență pentru care l-am laudat. L-am întrebat: ai găsit în cariera aleasă ce-ți promisese cartea lui Cronin? Răspunsul a venit imediat și hotărât: Da! Mi-a umplut viața, dându-i un înțeles pe cât de adânc, pe atât de înalt.

Privită din afară, viața de medic poate speria prin munca practică intensă și de informare neîntreruptă pe care o pretinde, de gravă responsabilitate și desfășurare în preajma suferinței, adesea la frontierele neînțelegerii.

Invit tinerii cititori ai acestor rânduri să aruncăm împreună câteva priviri dinlăuntru nobilei profesii, poate cea mai nobilă.

Tânărul care cu adevărat aspiră să dea un rost înalt existenței sale găsește în medicină stimulul exaltant oferit de satisfacția alinării suferinței, de redarea sănătății fizice și sufletești, de risipirea beznelor deznădejzii și reaprinderea luminilor speranței.

Pentru a dobândi acest meșteșug este necesară o îndrumare competentă, studiu la izvoare cu autoritate și exercițiu practic cât mai bogat. André Maurois spunea cu deplină îndreptățire că în medicină ignoranța este imorală. Progresele realizate în medicină în a doua jumătate a acestui secol sunt uriașe, atât în cunoașterea naturii bolilor și diagnosticarea lor, cât și în eficacitatea tratamentelor posibile astăzi.

În a doua jumătate a veacului trecut și la începutul celui actual s-au pus bazele științifice ale medicinei prin situarea celulei în centrul morfologiei de către Virchow, prin descoperirea germenilor cauzatori de boală și a profilaxiei prin vaccinare de către Pasteur, prin așezarea observării și experimentului la temelii cercetării de către Claude Bernard. În secolul nostru, biologia servită de progresele fizicii, chimiei, informaticii, geneticii, a ajutat medicina să abordeze misterele mecanismelor îmbolnăvirii și căile de tratament la dimensiune moleculară, cu urmări dramatice în sporirea cotei științifice a acestei venerabile profesii, considerată până

ieri mai mult artă decât știință.

Complexitatea infinită morfologică biologică conferă organismelor celor mai complexe, ființele umane, o individualitate irepetabilă. Măiestria activității medicului se va exprima în recunoașterea acestor particularități ce conferă fiecărui om, sănătos ori bolnav, individualitate.

Medicul modern trebuie să înțeleagă boala la nivel molecular și pe bolnav în unitatea sa psiho-fizică proprie. Păstrând și folosind cu înțelepciune adevăratele rezultate din experiența trecutului, medicul de mâine trebuie să cultive cunoașterea

cât mai minuțioasă, analitică, moleculară și înțelegerea cât mai sintetic-cu-prinzătoare a ființei celei mai evolute din univers, omul, în special în ipostaza dramatică a suferinței și primejdurii vieții.

Asemenea gânduri animă și preocupă cadrele didactice ale Universității "Spiru Haret" care lucrează la facultățile de medicină umană, stomatologie, farmacie și medicină veterinară, ce funcționează cu bune rezultate în București și, din toamna aceasta, la Cluj-Napoca (medicina umană). Cu sprijinul Fundației "România de Măine", cadrele învățământului medical din Universitatea "Spiru Haret" au dovedit în activitatea de până acum capacitate pedagogică și competență profesională în realizarea unui învățământ bogat în informații științifice și, mai ales, eficient în formarea gândirii apte să confere independență în autoinstruirea permanentă a oricărui viitor medic adevărat.

■ Prof. dr. docent
Victor CIOBANU, prorector
al Institutului de Învățământ
Superior și Cercetare Medicală

FACULTATEA DE ARTE PLASTICE

Învățământul de arte plastice se justifică, în cadrul Universității "Spiru Haret", sub mai multe aspecte. Pentru numeroși tineri talentați intervine, în primul rând, problema satisfacerii unei pasiuni, adeseori după absolvirea unei prime facultăți, a unei "chemări" pe care oamenii sunt convinși că o au, dar au fost împiedicați, din diferite motive, să-i dea curs în condițiile învățământului superior de stat. Calitatea cadrelor didactice, prestigiul cultural și experiența acestora, ca și accentul pus, în condițiile îndrumării artistice, pe relația maestru-discipol pot constitui, de asemenea, argumente demne de luat în seamă. Nu sunt de neglijat nici coerența planurilor de învățământ, seriozitatea programelor analitice, atractivitatea direcțiilor de pregătire universitară, unele nefiind în învățământul de stat, altele, deși paralele, presupunând o mai mare libertate și o îndrumare mai atentă în comparație cu "atelierele" aglomerate de la facultățile de profil ale diverselor Academii.

Pe aceste temeuri, procesul de învățământ a fost gândit în sensul unei mari mobilități. În general, pregătirea pentru profesiunile artistice este costisitoare, chiar foarte costisitoare. Îndrumarea, în primul rând cea "de atelier" și laborator, se realizează, practic, individual, prin orele de corectură, în funcție de sensibilitatea și problemele ce le ridică fiecare. Formațiunile pentru cursurile și seminariile teoretice sunt, și ele, prin forța împrejurărilor, mici. Se cere ținut seama, de aceea, de numărul solicitărilor existente anual pentru fiecare specialitate. Formațiunile doar de câțiva studenți presupun costuri foarte greu suportabile. Astfel, la **Facultatea de Arte Plastice** a Universității "Spiru Haret" școlarizarea e concepută în sensul unei anumite mobilități. Dacă nu există un număr considerat ca suficient de solicitări pentru o anumită secție sau specialitate, aceasta poate rămâne neactivată un an sau chiar mai mulți.

Pregătirea de bază se face pentru artistul plastician care, în funcție de talent, orizont cultural, perseverență, muncă, seriozitate, să se poată afirma, după absolvire, prin intermediul proceselor de selecție specifice artei, în calitate de creator de valori. Studiul desenului, al culorii, al modelajului, în variantele lor tradiționale sau moderne, constituie obiectul activităților de

atelier. Un pachet de discipline teoretice de bază însoțesc pregătirea artistică practică generală. Lor li se asociază, pentru orice eventualitate, pe un anumit segment al procesului de învățământ, pregătirea psiho-pedagogică în măsură să ofere absolventului posibilitatea de a opta și pentru munca de profesor de desen și educație artistică vizuală, prin prezentarea la concursurile organizate pentru ocuparea posturilor în învățământul preuniversitar.

Ca secții, activabile, în funcție de interesul manifestat de candidați, sunt prevăzute în structura facultății, cele de **pictură, sculptură, grafică, imprimări textile și stoffe, modă vestimentară, design**. Nu e mai puțin adevărat că dacă vor exista solicitări și posibilități logistice, se pot înființa oricând noi secții, se pot pune oricând bazele unor noi direcții de pregătire, structurile facultății nefiind rigide. În anii superiori accentul cade tot mai mult pe pregătirea specifică unei anumite secții, culminând cu examenul de licență. Pentru toți studenții facultății sunt prevăzute cursuri comune de istoria artei, estetică, perspectivă artistică, anatomie artistică, întotdeauna indispensabile învățământului superior de artă. Începând cu anul universitar 1993-1994, prin posibilitatea asimilării a **Facultății de Conservare-Restaurare a Universității "Atheneum"**, se va "școlariza" și la unele specialități de mare și sigur interes, ce nu-și au corespondent în rețeaua învățământului superior de stat: **restaurare sticlă-ceramică-metal, restaurare lemn, restaurare textile, restaurare pictură murală**. Planurile de învățământ și programele analitice, elaborate de un valoros corp de specialiști, asigură o pregătire temeinică și în aceste domenii, de care sunt interesate mai ales muzeele, cu a căror colaborare se realizează de altminteri pregătirea.

Prezența se dovedește obligatorie la orele de corectură, în atelier și la cele de laborator.

Facultatea de Arte Plastice din cadrul Universității "Spiru Haret" nu oferă nici un fel de diplome fără acoperire profesională, ci pregătește specialiști care în condițiile de confruntare specifice vieții artistice, dar și economice, de la noi, să se poată afirma fără inhibare.

■ Prof. dr. Gheorghe ACHIȚEI,
președintele Consiliului pentru
Arte Plastice

FACULTĂȚI ȘI COLEGIILE CU PROFIL ECONOMIC

Universitatea "Spiru Haret" din cadrul Fundației "România de Măine" organizează la facultățile și colegiile din București, Brașov, Bacău, Blaj, Craiova, Cluj-Napoca, Iași, Câmpulung Muscel, Râmnicu Vâlcea, Alexandria, Satu Mare, Vălenii de Munte sesiuni de testare, în vederea admiterii în anul universitar 1993-1994, în zilele 25 și 30 septembrie 1993.

Admiterea constă în teste psihologice și de aptitudini, precum și testarea cunoștințelor de specialitate (scris/sau oral) la disciplinele stabilite de către Ministerul Învățământului pentru profilurile și specializările corespunzătoare din învățământul superior de stat.

Universitatea "Spiru Haret" funcționează în cadrul unei Fundații - aprobate pe baza Legii Fundațiilor din 1924 - ca organizație profesională, educativă și științifică, non profit și nepolitică. Ea își propune, așadar, să realizeze prin cadrele sale didactice de un nivel calitativ deosebit, ca și prin resursele materiale asigurate de colaboratorii și sponsorii săi, de studenții săi, acel focar de cultură și educație propus de cel al cărui nume îl poartă.

Din cele mai vechi timpuri, de la învățăceii care se plimbau pe lângă marele Platon pe aleile Academiei din Atena sau care dezbăteau concepte ontice și premise ale științei moderne, cu Francis Bacon la Oxford sau cu René Descartes în aulele Universității din Paris - universitățile au fost nu numai focare de cultură și de progres științific, dar și centre de educare și formare a mentalităților societăților omenești viitoare.

Universitatea "Spiru Haret", prin diversitatea disciplinelor pe care le cuprinde, ca și prin extinderea teritorială în întreaga țară și chiar prin unele relații internaționale de prestigiu pe care le întreține, speră și crede că poate ajuta la educarea acestor specialiști din diferite domenii care vor constitui osatura României de Măine - România anilor 2000. În cadrul activităților de instruire, educare și cercetare, un rol de seamă îl ocupă, desigur, **Facultățile și Colegiile** cu profil de pregătire economică modernă, acele școli de manageri mo-

derni, dinamici, creatori, competitivi și însuflețitori ai unei economii românești moderne și prospere.

Facultățile de Marketing și Comerț Exterior, de Management Financiar-Contabil, de Cibernetică în Economie și de Matematici Aplicate și Informatică din București, Facultatea de Științe Economice din Cluj-Napoca, Facultatea de Științe Economice din Brașov, Facultatea de Științe Economice din Craiova, Facultatea de Comerț și Contabilitate din Câmpulung Muscel, Colegiul de Comerț, Contabilitate și Turism din Blaj, Facultatea de Economie și Management Montan din Vălenii de Munte, Facultatea de Științe Economice din Iași, Facultatea de Științe Economice din Alexandria și Facultatea de Marketing și Turism din Satu Mare - toate își propun, prin planurile lor de învățământ și programele analitice pe care cadrele lor didactice deosebit de experimentate le predau, să contribuie la crearea și dezvoltarea celui manager român modern, cheia a propășirii economice, a viitorului țării noastre.

Așa cum îmi indica mie, ca student, mai demult, un profesor german, economist de mare valoare, și cum îmi repeta recent un alt profesor de renume american, echipamentul tehnic, resursele naturale din organizația noastră economică sunt importante, dar cheia întregului lor succes constă în oamenii care le crează, le întreprind, le dezvoltă și chiar se sacrifică prin munca lor pentru dezvoltarea lor: "managerii, întreprinzătorii, conducătorii de întreprinderi, mici, mijlocii și chiar mari, pe care îi veți crea".

Admiterea într-o școală de învățământ superior de calitate și talia Universității "Spiru Haret" este, desigur, o asemenea poartă spre o economie românească modernă, dotată cu tehnică modernă.

■ Prof. dr. doc.
Alexandru ZANFIR,
director general al Institutului
de Învățământ Superior și
Cercetare Economică

FACULTATEA DE FILOSOFIE ȘI JURNALISTICĂ

La Facultatea de Filosofie și Jurnalistică sunt așteptați acei absolvenți ai liceului care se pasionează deopotrivă de problemele "cerului și ale pământului", de adevărurile omului și, mai ales, de calea sau căile omului pentru descifrarea tainelor, infinite încă, de deasupra noastră și a celor din noi.

La sfârșitul acestui mileniu și la începutul celui care se apropie vertiginos este nevoie arzătoare de filosofie și jurnalistică. Suntem martori și consumatori ai unor procese sociale complexe. Cad idoli, apar noi idoli. Se destramă vechi idealuri, se croiesc

idealuri noi. Se păstrează, mereu, raționalitatea unor mari încercări istorice și se declină această raționalitate cu trăsnet care au lovit și lovesc lumea istorică. Se înțelege că, înfrigurat, omul vrea să știe adevărul despre tot ce întâmpină și tot ce îl întâmpină. Filosofiei îi este dat să fie, mai mult decât oricare altă formă a vieții spiritului, în căutarea adevărului lumii și al vieții omului. De aproape trei milenii, nemulțumită de ceea ce găsește, împătimită de valori autentice și de metode apte să conducă gândirea în **Câmpia Adevărului**, filosofia s-a ilustrat ca fiind "cea mai pământeană dintre flori". Ea ne-a de-

"SPIRU HARET"

scoperit, căutându-ne în esențialitatea și fragmentaritatea noastră, ne-a definit ca "trestie gânditoare", ca "scop al întregului univers", ca "măsură a tuturor celor ce sunt pentru că sunt și a celor ce nu sunt pentru că nu sunt", ca "zoon politikon", ca "ființa universală a universului", ca ființă care pune și dă sensuri lumii cu măsura propriului său sens. În lumea în care totul pare a fi hazard, haos, dezbinare, iar omul doar joc al acestora, filosofia caută și descoperă, spre uluirea adversarilor ei, că există Legea, Dreptatea, Virtutea, Omul, Adevărul, Binele și Frumosul, că, deși suntem muritori, purtăm în noi, cu noi, eternitatea, capacitatea de a rămâne nepieritori pierind. Simple speculații? Nicidecum. Se vor întâlni aceste idei, amplu dezvoltate, la Pythagora, Platon, Aristotel, Plotin, Augustin, Toma d'Aquino, N. Cusanus, Fr. Bacon, la Descartes și Leibnitz, la Kant, Hegel și Marx, la Kierkegaard și Nietzsche, la Heidegger și Sartre, la Mircea Florian, Blaga și Noica etc. Despre aceștia și nu numai, Facultatea de Filosofie și Jurnalistică oferă cursuri generale, cursuri și seminarii speciale, așa încât să putem gândi gândirea lumii și, odată cu ea, să încercăm, pe cât putem, să gândim lumea de azi.

A gândi înseamnă și a vorbi. Iar azi, a vorbi necesită scrierea. Fără Jurnalistică este greu să ne imaginăm istoria contemporană. Nu însă cu orice jurnalistică ne imaginăm această istorie. În ceea ce ne privește, avem în vedere jurnalistică fundamentată pe cultură solidă, în conjuncție cu filosofia, logica, etica, estetica, psihologia și sociologia, cu politologia și istoria religiilor. Planul nostru de învățământ are o astfel de structură încât să formeze un jurnalist în stare să-și asume evenimentele cu știința lor, dar, mai ales, cu metode riguroase de întâmpinare a acestora.

Facultatea oferă condiții optime de studiu. În afara spațiilor adecvate, dispunem de reviste proprii, de un studio de radio și televiziune, mijloace prin care studenții își pot exercita talentul și aptitudinile, așa încât, la absolvire, să fie în posesia exercițiului necesar profesiei.

Pregătim, prin structura planului și prin programele de învățământ, jurnaliști, profesori în domeniile filosofiei, specialiști care să poată candida la ocuparea unor posturi de cercetători etc.

Examenul de admitere se desfășoară în zilele de 25 și 30 septembrie la sediul facultății de la Sala Polivalentă. Înscrierile se fac zilnic între orele 10-16 și sâmbăta între orele 9 și 13. Informații la telefonul 675.55.98 (direct) sau 675.40.40/157.

Filosofia și Jurnalistică sunt solidare atunci când filosoful știe să se adreseze lumii, iar jurnalistul știe cum să se adreseze lumii. Solidaritatea aceasta nu este conjuncturală, iar atunci când ea capătă valori exemplare se întrupează în personalități ca Noica sau Blaga, de exemplu, ca Nae Ionescu sau C. Rădulescu-Motru, ori ca unele cum au fost A. Camus, I.P. Sartre, K. Popper etc.

Cum românii le este dat ca, din când în când, din mijlocul lor să țâșnească scânteii care brăzdează cerul lumii spirituale dând acestuia noi valori, nu este exclus ca azi, dintre tinerii noștri care bat la porțile culturii să rodească personalități de talia celor mai înainte pomenite.

Cu această credință și cu gândul că facultatea noastră poate face și ea ceva pentru deschiderea talenților, vă așteptăm în noul an universitar.

■ Prof. dr. Gh. Al. CAZAN,
director general al Institutului
de Învățământ Superior și
Cercetare în domeniul
Filosofiei

namentului Sportiv, Management sportiv, Sportul pentru toți etc., și cele practico-metodice ca: atletism, gimnastică (de bază, sportivă, aerobică), gimnastică ritmică, dans, fotbal, handbal, volei, baschet, înot, schi etc. La aceasta se adaugă practica de Turism și Orientare sportivă, precum și cea de înot, explicativ și văslit.

Pregătirea pedagogico-metodică a viitorilor profesori se realizează atât prin cursurile de pedagogie și metodică, prin lucrările practice de metodică, cât și prin formele de practică pedagogică desfășurate în învățământul gimnazial și liceal.

Profilul de antrenor se realizează prin cursuri de specializare teoretice, practice și prin lucrări practice prevăzute în anii III și IV, la cursurile de zi, și IV, V la cele cu frecvență parțială, precum și prin practică de antrenori prevăzută în "Sportul pentru toți", precum și în "Gimnastică terapeutică și masaj".

O atenție deosebită se acordă pregătirii studenților ca viitori cercetători prin discipline ca Informatică sportivă, Statistică, Metodologia cercetării pentru activitatea de cercetare desfășurată împreună cu cadrele didactice, cât și prin participarea acestora la sesiuni de comunicări științifice.

Corpul didactic este format din cadre didactice cu grade universitare și cu o bogată experiență didactică și științifică.

Admiterea în facultate se realizează printr-un test psihologic și un

test de specialitate care verifică coordonarea, memoria motrică, atenția.

Absolvenții facultăților, în urma examenului de licență, pot fi încadrați ca profesori în școli generale, licee, școli profesionale, învățământ special, învățământ superior, ca antre-

neri în specializarea sportivă absolută, ca cercetători și ca manageri în mișcarea "Sportul pentru toți", precum și ca specialiști în gimnastică terapeutică și masaj.

■ Prof. univ. Elena FIREA,
Președinte al Consiliului
de Educație Fizică și Sport

FACULTĂȚI ȘI COLEGIILE DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

În țara noastră, educația fizică și sportul sunt considerate activități de mare interes pentru întreaga societate, prin faptul că se subordonează realizării unor obiective sociale deosebit de importante. Astfel, creșterea calității vieții este apreciată drept obiectiv major al strategiei dezvoltării societății românești: la îndeplinirea lui, educația fizică și sportul contribuie prin menținerea și întărirea stării de sănătate, a rigorii fizice și spirituale, a capacității de efort și de rezistență generală a organismului uman. Totodată, aspirațiile sportului românesc de a se menține în elita sportului mondial, ca și de dezvoltarea mișcării "Sportul pentru toți" evidențiază nevoia acută de specialiști capabili să răspundă unor exigențe sociale în continuă creștere.

Dacă avem în vedere faptul că în învățământ, în special în cel rural, multe catedre sunt vacante și ocupate de cadre fără pregătire de specialitate, că în sportul de masă este o nevoie acută de specialiști și că în sportul de performanță antrenorul trebuie să fie capabil să asimileze cele mai noi date ale științei sportului și să acționeze curajos și creator, ne putem explica eforturile pe care

trebuie să le facă societatea, învățământul superior de educație fizică și sport pentru a asigura, din punct de vedere cantitativ, dar mai ales calitativ, cadrele necesare.

În acest proiect ambițios se înscriu și eforturile Facultăților de Educație Fizică și Sport din Universitatea "Spiru Haret" de a asigura planuri de învățământ și programe analitice, bazate pe valoroasa tradiție a învățământului românesc de Educație Fizică, care, totodată, țin seama de tendințele de dezvoltare a educației fizice și sportului pe plan mondial și de experiențele pozitive ale învățământului sportiv din țări cu sport avansat, pentru a asigura un învățământ de calitate la nivelul standardelor internaționale. Planurile de învățământ, concepute pentru cursurile de zi cu durata de 4 ani și pentru cursurile cu frecvență parțială de 5 ani, asigură o temeinică pregătire, bazată pe un raport judicios între disciplinele fundamentale de ordin biomedical ca: Anatomia funcțională și biomecanică, Fiziologia și Ergofiziologia, Biochimia efortului fizic; psiho-pedagogice ca: Psihologia școlară și sportivă, Pedagogie, Sociologia sportului, Elemente de axiologie și Filosofia culturii etc.; cele teoretice de specialitate ca Istoria EFS, Teoria și Metodica Educației Fizice și Sportului, Metodica Educației Fizice și Sportive Școlare, Teoria Antre-

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET" ADMITEREA 1993

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET", din cadrul FUNDAȚIEI "ROMÂNIA DE MÂINE", organizează la facultățile și colegiile din București, Brașov, Bacău, Blaj, Craiova, Cluj-Napoca, Iași, Câmpulung Muscel, Râmnicu Vâlcea, Alexandria, Satu Mare, Vălenii de Munte, sesiune de testare în vederea admiterii în anul universitar 1993/1994, în zilele de 25 și 30 septembrie 1993.

Admiterea constă în teste psihologice și de aptitudini, precum și testarea cunoștințelor de specialitate (scris și/sau oral) la disciplinele stabilite de către Ministerul Învățământului pentru profilurile și specializările corespunzătoare din învățământul superior de stat.

Durata studiilor este de 4 - 6 ani pentru facultăți, 2 - 3 ani pentru colegii, 1 - 3 ani pentru învățământul postuniversitar și 3 - 4 ani pentru doctorat.

Înscrierile se pot face până la 29 septembrie 1993 la secretariatele unităților de învățământ din București și filialele din țară.

Alte informații se pot obține de la secretariatele Universității și ale Institutelor din cadrul filialelor Fundației la următoarele adrese și numere de telefon:

București: Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, telefoane: 675.55.98 (direct) și 675.40.40/int. 157;
Cluj-Napoca: str. Memorandului nr.6, telefon: 095/11.79.52;
Iași: str. Mașinii nr.3, telefon: 098/12.67.22;
Brașov: str. Ion Rațiu nr.2, telefon: 092/15.04.37;
Craiova: str. Brestei nr.3, telefoane: 094/11.89.84; 094/16.30.10;
Bacău: str. Cuza Vodă nr.6, telefoane: 093/11.30.80, 093/11.12.77;

Blaj: str. Vasile Suci nr.4, telefon: 096/71.12.31;
Câmpulung Muscel: str. Traian nr.223 și str. Mărăști nr.15, telefon 0970/11.533;
Râmnicu Vâlcea: str. Nicolae Bălcescu nr.26, telefoane: 0947/19.041, 0947/18.581;
Vălenii de Munte: str. George Enescu nr.3, telefon: 097/28.28.56;
Alexandria: 091/32.20.35;
Satu Mare: 613.59.09 (București).

DEZBATERI

INTERESUL NAȚIONAL ÎNTR-O LUME A INTERDEPENDENȚELOR (II)

Institutul de Relații Internaționale din cadrul Fundației "România de Măine" și revista "Opinia Națională" au organizat o dezbatere teoretică pe tema "Interesul național într-o lume a interdependențelor" la care au participat cadre didactice de la Universitatea "Spiru Haret", cercetători științifici, di-

plomați, juriști. Au luat parte la discuții prof. dr. Mircea Nicolaescu, director general al Institutului, dr. Elena Florea, prof. dr. Ștefan Lache, general maior (r) dr. Corneliu Soare, prof. dr. Petre Tănăsie, prof. dr. Constantin Vlad. Publicăm textul prescurtat al dezbaterii.

MIRCEA NICOLAESCU: "Interesul național" este unul dintre conceptele cele mai prezente în limbajul politic, în confruntările de idei și în documentele de relații internaționale. Rar poți întâlni o personalitate reprezentativă a vieții publice care să nu pretindă că apără ori acționează în slujba interesului sau intereselor naționale. Este limpede că, noțiunea, interesul național a apărut ca expresie a unor cerințe incontestabile ale vieții sociale. De aceea, mi se pare curioasă afirmația lui Raymond Aron potrivit căreia acesta s-ar fi încetățenit în vocabularul mai tuturor limbilor ca "o idee vagă", ce nu se bucură de o precizie atestată în ce privește conținutul său nici măcar în documentele internaționale în care este folosit.

Totuși, din diversele sale ipostaze de utilizare rezultă funcția de "etalon" ce i se recunoaște în raportarea unui grup social ori a individului față de restul lumii, față de ceea ce îi înconjoară, pornind de la existența proprie, de la nevoile proprii. Nicole Titulescu releva geneza interesului național în nevoia de motivație și de opțiune pe care o resimte societatea în organizarea acțiunilor sale majore: "În absența unei linii strategice clare - sublinia marele diplomat român - nu mai rămâne decât o politică lăsată pradă unor evenimente impredictibile". Încă de la jumătatea secolului trecut, lordul Salisbury releva și o altă valență a interesului național - aceea de propulsor de alianțe și cooperări: "Absența intereselor contrare este singura legătură durabilă între națiuni", iar în zilele noastre, Henry Morgenthau îi surprinde o altă latură, consemnând că "identitatea de interese este cea mai sigură legătură între state și indivizi". **Interesul național** este punctul de plecare al oricărei negocieri între state: se vorbește de "echilibrul de interese" ca expresie a normalității și ordinii în viața internațională, dar și de "conflicte de interese" ori chiar "interese ireconciliabile", ca o caracteristică a anormalității, a crizei și instabilității în raporturile dintre state.

Experiența socială a consacrat națiunea, statul național drept entitate optimă a solidarității umane în jurul anumitor interese. Similitudinile de aspirații pe care o generează originea etnică comună și dăinuirea istorică pe același teritoriu, comunitatea de limbă și cultură, ca și de viață economică, recunoașterea acelorași instituții statale și reglementări juridice conferă interesului național cea mai cuprinzătoare reprezentativitate. Interesul național sintetizează și exprimă necesități și năzuințe de vitală însemnătate, comune tuturor membrilor, compo-

nentelor și structurilor sistemului național; el reprezintă, într-un anume fel, "cartea de identitate" a întregii națiuni prin relevarea aspirațiilor și motivației ce determină relațiile reciproce dintre membrii săi, ca și relațiile dintre aceștia și restul lumii.

ELENA FLOREA: Într-adevăr, noțiunea de interes național se vehiculează foarte mult dar, într-o mult mai mică măsură, s-a încercat să se clarifice și să se stabilească mai precis ce este interesul național, care ar fi conținutul și sensurile acestei noțiuni. De altfel, aș remarca faptul că nici în legătură cu ce este interesul, în general, lucrurile nu stau mai bine. Există, încă puțină literatură consacrată categoriei generale de interes, iar în legătură cu interesul național, deocamdată, după cunoștința mea, nu a apărut în țara noastră, în ultimele patru-cinci decenii, nici o lucrare mai amplă special consacrată acestei teme. Or, un

APĂRAREA INTERESULUI NAȚIONAL - PROBLEMĂ MAJORĂ, FUNDAMENTALĂ

ȘTEFAN LACHE: Tematica dezbaterii noastre presupune indubitabil o abordare concret-istorică. Se poate aduce astfel o contribuție esențială, mai ales în ceea ce privește definirea și evoluția intereselor naționale în anumite epoci istorice, precum și căile și mijloacele de realizare a acestora în interacțiune cu dezvoltarea generală a omenirii, a lumii europene în primul rând.

Problematika relației dintre interesele naționale și interdependențele lumii contemporane se subsumează corelației național-universal. Istoria națională însăși nu poate fi decât parte componentă a unui întreg, care este istoria universală și cu care are neîntrerupte conexiuni și raporturi. De aceea, istoriografia, ca reflex subiectiv al realității, al istoriei reale, caută aceste conexiuni și raporturi și încearcă să le interpreteze, identificând diferențele modalității de integrare a trecutului românesc în dinamica relațiilor internaționale, de recuperare a valorilor autohtone și de inserție onorabilă a acestora în civilizația și cultura universală.

Prin încadrarea istoriei naționale în contextul istoriei universale pot fi surprinse tot mai exact dimensiunile reale ale fenomenelor naționale, factorii de convergență și elementele specifice în dezvoltarea popoarelor.

astfel de demers analitic s-ar impune nu numai pentru a se umple un gol, ci, mai ales, pentru că, realmente, problematica interesului național este, poate, mai acută și mai actuală ca oricând.

În legătură cu cerința de a preciza ce se înțelege prin interes național, m-aș încumeta, fără pretenția de a da o definiție, să supun atenției dv. următoarea formulare: interesul național reprezintă ansamblul trebuințelor, necesităților și cerințelor, obiectiv determinate, ale constituirii, existenței și afirmării unui popor ca entitate națională distinctă, independentă și suverană, ansamblu de tendințe și necesități care determină orientarea activității respectivului popor, pe plan intern și internațional, menită a le satisface. Această formulare se impune a fi perfectată, desigur, în formă și în conținut, "decodificată", să-i spunem așa, printr-o serie de precizări.

Istoria națională e substanța furnizată cadrului istoriei universale și îi conferă concretitudine. O dihotomie între istoria națională și cea universală nu se poate susține decât din rațiuni didactice. Căci, "viața unui popor - observa Nicolae Iorga - e neconținut amestecată cu viețile celorlalte (popoare), fiind în funcție de dănsese și înrăind neconținut viața acestora". Orice istorie națională, dacă e bine concepută, devine istorie universală, un segment din marea durată a lumii, care numai în desfășurările ei cele mai vaste se poate apropia oarecum de adevăr. "Fiecare nație - adăuga marele istoric - e o energie având izvoarele și împrejurările deosebite, caracterul și misiunea ei specială. Dar, nici una din aceste energii nu se poate izola absolut pentru studiu și nu trebuie să fie izolată pentru aceasta... Istoria unui popor nu atinge astfel istoria celorlalte popoare prin mențiuni fugare sau scurte capitole de influențe reciproce, ci se fixează și se păstrează în mediul firesc de universalitate umană, căreia îi aparține în cea mai superioară esență".

Corelația național-universal a devenit o preocupare specifică a marilor cărturari români cu începere din secolul al XVIII-lea, reflectând dramatismul modernizării societății

românești, imperativul sincronizării cu civilizația de tip occidental și, îndeosebi, impunerea și apărarea în fața Europei a procesului de individualizare a entității etnice a românilor, a personalității lor naționale.

În cazul istoriei românilor, o însemnătate deosebită în analiza corelației național-universal are luarea în considerare a așezării noastre geografice "în calea răutăților", cum spunea cronicarul, Sud-Estul Europei fiind o zonă permanentă de interferență a unor multiple interese - economice, politice, strategice - ale marilor puteri, care, de regulă, au contravenit și au afectat realizarea intereselor naționale românești. Români au fost constrânși să țină seama de această realitate, să-și modeleze eforturile politice și lupta națională în raport cu împrejurările, cu posibilitățile practice de realizare și s-a reușit, în bună măsură, datorită vocației românilor spre universalitate, faptului că ei au avut încă de timpuriu sentimentul apartenenței geografice, istorice și culturale la Europa. Odată cu trecerea la epoca modernă, acest sentiment este conștientizat și legat tot mai strâns de tendința politică de eliberare de sub orice dominație și asuprire străină, de închegare a unui stat unitar, suveran și independent, organizat în conformitate cu principiile democratice, capabil să îngăduie valorificarea potențialului creator al națiunii, să promoveze și să apere cu înțelepciune și maturitate interesele naționale.

PETRE TĂNĂSIE: Apărarea interesului național în raporturile internaționale este, neîndoind, o problemă fundamentală, majoră, care depinde de o serie de factori. Complexitatea acestor factori duce uneori la diferențe, implicit la confruntări de interese între state. În primul rând, nu există o accepțiune generală în legătură cu conținutul noțiunii de interes național, așa cum s-a spus. Acest conținut nu este codificat pe plan internațional, iar pe plan intern apar uneori interpretări diferite; toate, sau aproape toate, forțele politice declară că apără interesul național, dar în acțiunea practică atitudinile pot să difere. Să luăm un exemplu: unii spun să ne integrăm cât mai rapid în organismele europene, dar alții afirmă că nu suntem încă pregătiți pentru aceasta. De aceea, este nevoie să clarificăm mai precis ideea de interes național. Această clarificare pare posibilă dacă toate forțele politice declară că apără și doresc să apere în mod onest interesele naționale. În mod concret, fiecare cetățean, fiecare reprezentant al forțelor politice, al organismelor guvernamentale sau neguvernamentale participă la o astfel de clarificare atunci când merge în străinătate.

ELENA FLOREA: Consider că interesele naționale nu sunt interese oarecare, nici minore, nici colaterale, ci ele reprezintă interesele fundamentale, vitale ale unui popor, deoarece cristalizează acele nevoi care, în mod obiectiv, sunt indispensabile pentru ființa și afirmarea sa. Tocmai pentru că sunt interese vitale, ele au o mare forță mobilizatoare, pun în mișcare mase mari de oameni - pe plan internațional, popoare întregi, state sau coaliții de state, iar în cadrul fiecărei națiuni, mari grupuri și categorii sociale, forțe, mișcări și fronturi naționale. La aceste dimensiuni, interesele naționale nu pot fi decât interese conștiente, conștientizarea lor reprezentând un parametru esențial al constituirii și afirmării conștiinței naționale.

Interesul național are un conținut deosebit de complex, cuprinzând componente economice, politico-statale, teritoriale, culturale, milita-

re ș.a. Acest conținut nu rămâne mereu identic cu sine, imuabil, osificat, ci el se schimbă și se restructurează în funcție de cerințele și posibilitățile momentului istoric concret, ale unei etape istorice determinate. Având un conținut concret-istoric și evolutiv, interesele naționale sunt perene, permanente, de durată, niciodată conjuncturale, efemere, momentane, vremelnice.

Interesele naționale fac parte din categoria intereselor celor mai generale, atotcuprinzătoare, constituindu-se pe deasupra intereselor particulare, individuale, de clasă, de grup, dar nu rupt de acestea, ci intersectându-se și condiționându-se reciproc. Mai mult decât atât, după părerea mea, interesele naționale coagulează, potențează, se manifestă ca trăsătura de unire în întreaga constelație de interese, intrând în raporturi determinate cu interesele celorlalte națiuni și popoare.

În raportul dintre interesul național și celelalte genuri sau tipuri de interese, cred că primul este întotdeauna prioritar, suprem, astfel încât nici un fel de alt interes nu poate justifica atingerea, într-o formă sau alta, lezarea interesului național, acesta trecând întotdeauna înaintea celorlalte interese. Cu toate acestea, tendința generală, dominantă o constituie apropierea asimptotică a interesului național de universul celorlalte interese, concordantă cu acestea, afirmarea treptată a comunității de interese, ceea ce nu exclude nici existența conflictului de interese. Experiența istorică ne arată că una dintre marile probleme ale tuturor timpurilor a fost și rămâne conflictul de interese. Consecințele negative, uneori nefaste, ale conflictului de interese au făcut ca, în conștiința umanității, interesul să aibă și o conotație negativă, ceea ce l-a determinat pe W. Shakespeare să aprecieze că tocmai el, "interesul, această piedică infamă, a făcut lumea să se abată de la cursul ei firesc, de la direcția, de la elanul, de la linia, de la scopul ei". Având în vedere ceea ce se întâmplă acum în viața noastră și în lume, am putea oare considera că interesele naționale au făcut sau fac lumea "să se abată de la cursul ei firesc" sau, dimpotrivă, la aceasta duc tocmai nesocotirea, lezarea, încălcarea lor brutală? Aceasta-i întrebarea!

CONSTANTIN VLAD: Sunt de acord că o definiție larg acceptată a conceptului de interes național nu este încă elaborată. Dar există determinări ale înțelesului ideii de interes național, de obicei descriptive. De fapt, cred că tocmai o asemenea prezentare descriptivă este necesară în dezbaterile noastre.

Într-o astfel de viziune, personal consider că intrând în sfera interesului național al țării noastre, în condițiile actuale, elemente precum cele următoare:

a) Asigurarea condițiilor interne și internaționale pentru garantarea securității naționale, a integrității teritoriale a statului român; dezvoltarea pe toate planurile a raporturilor cu Republica Moldova, pregătindu-se astfel în perspectivă reînregirea neamului, în condiții istorice propice.

b) Desfășurarea în condiții acceptabile pentru și acceptate de poporul român a tranziției către economia de piață, la un nivel cât mai redus al costurilor economice și sociale; consolidarea statului de drept, a unui sistem democratic bazat pe pluralism politic și participare. Consider că ar răspunde interesului național, atât pe termen scurt, dar mai ales pe termen lung dacă reformele aflate în curs ar păstra și moderniza baza industrială a țării, dacă ele ar duce la o economie modernă și dinamică mixtă, dacă noile structuri economice și sociale ar evita polarizarea excesivă în societate, favorizând astfel coeziunea și consensul în jurul marilor interese ale României.

c) Elaborarea unei concepții fundamentate și realiste despre securitatea națională, a unei doctrine de apărare moderne, adecvată condițiilor actuale și de perspectivă ale României; întreprinderea tuturor acțiunilor necesare pentru întărirea, înzestrarea și instruirea armatei, precum și a celorlalte instituții având atribuții în domeniul apărării naționale sau cu implicații pentru siguranța națională.

d) Integrarea României în Comunitățile Europene și în structurile de securitate euro-atlantice, în condiții când România ar trebui să-și întărească preocuparea pentru amplificarea raporturilor cu toate statele lumii, înainte de toate cu cele vecine, și să participe activ la alte forme de integrare regională, cum este cea a țărilor din bazinul Mării Negre, forme de integrare complementare celei europene.

CORNELIU SOARE: Pentru o mai precisă delimitare și o mai bună nuanțare a temei dezbătute ar fi interesant, cred, de știut în ce constau interesele naționale, interesele țării și interesele de stat, în ce măsură aceste trei categorii de interese ajung să coincidă și în ce raport se află ele cu stratificarea societății, cu interesele diferitelor grupuri și forțe politice, socio-profesionale, etnice etc. Mi se pare important de subliniat că, în condițiile în care interesele naționale se exprimă și se promovează în principal ca interese de stat, utilizând funcțiile și mijloacele acestuia, statul nu trebuie slăbit, măcinat prin lupte intestinale, ci, dimpotrivă, el trebuie consolidat și sprijinit, pentru a-și putea îndeplini cât mai bine rolul. Mă refer aici nu la un etatism sau dirijism economic, ci la acele instituții și prerogative de care depind însăși existența națiunii, integritatea teritorială și independența națională, securitatea și apărarea țării. Ne confruntăm în prezent cu o situație în care marilor dificultăți economice și sociale li se adaugă o criză de autoritate a instituțiilor, parțial întreținută de lupta acerbă pentru putere și de comportamentul necorespunzător al unor oameni care ocupă funcții decizionale la diferite niveluri. Toată lumea este de acord, în vorbă, că interesele generale ale țării trebuie puse deasupra celor particulare, de grup, de partid, personale etc., dar în fapte acestea din urmă sunt puse, nu de puține ori, pe primul plan. Există posibilitatea ca această situație anormală să fie depășită, prin înțelegerea faptului că ceea ce unește forțele constructive ale poporului român și diferitele segmente ale societății noastre este mult mai important decât ceea ce le desparte. De altfel, acțiunile întreprinse în ultima vreme pe linia integrării sau cooperării cu organisme internaționale cum sunt Comunitățile Europene, Consiliul European, N.A.T.O. și altele au demonstrat posibilitatea realizării unității de vederi și efectul ei benefic pentru promovarea intereselor majore ale României.

MIRCEA NICOLAESCU: Consider că astăzi, pentru țara noastră, interesul național izvorăște din opțiunea fundamentală pentru tranziția la economia de piață și edificarea statului de drept, a democrației, ca modalități indiscutabile ale desprinderii societății românești de moștenirea totalitarismului comunist, atât pe planul dezvoltării interne, cât și în ce privește stabilirea locului său firesc în cadrul interdepențelor mondiale. Fără îndoială, este vorba, în primul rând, de opțiuni majore ale societății noastre; concepute însă nu ca scopuri în sine, ci ca transformări chemate, pe măsură ce devin realitate, să acționeze, ca instrumente ale dezvoltării națiunii noastre în concordanță cu posibili-

tățile științei. Interesul național al României, azi, formulat în această perspectivă, nu poate ignora îndatorirea istorică a generației noastre, și anume reîntregirea națională, refacerea unității naționale. Nu se poate ignora că una din consecințele cele mai dramatice ale epocii comuniste pentru poporul nostru este existența a două state românești, ambele marcate dureros de această dominație dar unul purtând și rănile adânci ale unor amputări teritoriale, ca și ale unei politici agresive de deznaționalizare, de alienare spirituală și de diminuare forțată a elementului românesc, aplicată cu o perseverență diabolică de fosta Uniune Sovietică. Realizarea tranziției la economia de piață, instaurarea democrației, refacerea unității naționale se constituie, de aceea, drept componente complementare ale unei politici unitare de reedificare națională și care se impun a fi gândite într-o viziune de interpotențare, chiar dacă înfăptuirea lor în timp nu va ține același pas. Dar aceste trăsături esențiale se împletesc și se intercorelează cu aspecte de relevanță generală, prezente în interesele tuturor statelor.

Pe de altă parte, "interesul național" are, atât în conținut cât și în forța de acțiune social-politică pe care o presupune, și trăsături obiective majore izvorând din marea diversitate și inegalitate de fapt între state, în privința teritoriului, populației, forței economice, împrejurărilor geopolitice etc. Nu întâmplător, se vorbește de "interese de mare putere mondială", de mare putere militară, economică etc. În mod firesc, țara noastră, în formularea interesului său, se comportă ca un stat din rândul țărilor mici și mijlocii, ca un stat situat aici în Europa de când se știe poporul nostru.

Se pune problema: Cine acordă interesului național calitatea de reprezentant al aspirațiilor noastre naționale față de poporul nostru și față de restul lumii? Cine-i conferă legitimitate? Este necesar, cred, a se înțelege că interesul național se formulează ca proces subiectiv ca interacțiunea factorilor de putere și, prin aceasta, el poartă amprenta tipului de regim social-politic, al mecanismului respectiv de elaborare și decizie, ca și al ideologiei partidului ori partidelor aflate la putere. Într-un regim democratic, interesul național se constituie, în cadrul dialogului larg, în guverne, în parlamente, în confruntările partidelor, cu participarea mass-media, a tuturor segmentelor social-profesionale. Nu se poate spune că la noi în țară nu au fost puse în mișcare structuri și mecanisme care să confere legitimitate interesului național în precizarea obiectivelor majore ale reconstrucției societății noastre și refacerii unității naționale: are loc cristalizarea partidelor politice, a apărut o amplă presă și nu se poate spune că nu dispunem de libertatea cea mai largă. Dar, oare, se acordă atenția cuvenită, atât din partea instituțiilor de stat cât și a partidelor, a presei, a sindicatelor, procesului de conștientizare a opiniei publice în legătură cu implicațiile concrete, interne și externe, și, mai ales, ale dificultăților și costurilor sociale ale tranziției? La ce dimensiune și cu ce forță de convingere, cu ce competență se realizează conștientizarea interesului nostru național în legătură cu înțelegerea, de pildă, a condițiilor cuprinse în acordurile de asociere la Comunitatea Economică Europeană, cu cerințele tehnico-organizatorice minime pentru a face economia noastră competitivă, pentru creșterea productivității sociale?

(Va urma)

■ Dezbateri consemnate de Constantin FLOREA

La monumentul celui ce întrușipează în mod desăvârșit ideea națională: Mihai Eminescu

UN PAS IMPORTANT SPRE PACE ÎN ORIENTUL APROPIAT ȘI ÎN LUME

Puține evenimente petrecute în lume în ultimele decenii au fost întâmpinate cu satisfacția cu care a fost primită recunoașterea reciprocă dintre Israel și Organizația pentru Eliberarea Palestinei. Moment cu adevărat istoric pentru cele două popoare, semnarea acestui acord consemnează pentru prima dată în istorie acceptarea legală și juridică de către palestinienii a unei realități geopolitice - constituită încă din 1948 prin apariția statului Israel și recunoașterea sa de marile puteri membre ale Consiliului de Securitate și de majoritatea statelor lumii - și, totodată, recunoașterea de către Israel a Organizației pentru Eliberarea Palestinei (O.E.P.) ca reprezentant politic al poporului palestinian. Se elimină astfel, prin înțelepciunea celor două părți, zidul de neîncredere, suspiciune și intoleranță ce l-a separat timp de 45 de ani și care l-a aruncat în înțeleștarea a cinci războaie, cu urmări din cele mai dureroase prin pierderile umane și daunele material-financiare provocate. În relațiile lor bilaterale a apărut astfel o ipostază nouă, a normalității, a fost deschis drumul unor relații firești și calea spre negocieri directe, spre pace: ambele au recunoscut, prin acest act, imposibilitatea rezolvării pe cale militară, prin confruntare, în absența dialogului direct, a contenciosului deosebit de încărcat acumulat în decursul timpului.

Dar semnificația acestui moment este esențială pentru întreaga zonă a Orientului Apropiat, pentru că situația de instabilitate ce a caracterizat decolonizarea postbelică a regiunii a fost puternic influențată de conflictul arabo-israelian, care, la rândul său, a constituit un factor agravant al acestei stări de "nici pace - nici război". Crearea statului Israel a fost considerată de popoarele din zonă ca o mare nedreptate față de palestinienii, ci și de întreaga lume arabă: sentimentul de frustrare generat de această împrejurare a fost amplificat de antrenarea directă a statelor arabe, în primul rând a țărilor vecine - Egipt, Iordania, Siria, Liban - în acest conflict, ca și de implicarea, pe un plan mai larg, a aproape totalității statelor islamice. În fapt, confruntarea și intoleranța au căpătat dimensiuni zonale și s-au răsfrânt negativ asupra ansamblului întregii regiuni. Iar importanța geopolitică mondială a zo-

nei a imprimat acestui conflict trăsăturile unuia din cele mai complicate și grave "probleme globale" ale omenirii, de cea mai îndelungată criză a relațiilor internaționale postbelice. După cincizeci de secole încărcate de istorie ce i-au consacrat acest statut, pe fondul unor factori de natură economico-socială, etno-religioasă și ideologică, confruntarea arabo-israeliană a evoluat sub impactul prioritar al competiției principalelor puteri mondiale, al confruntării acestora pentru controlul Canalului de Suez și al imenselor resurse petroliere din zonă.

Interdependențele mondiale și, cu deosebire, interesele contradictorii ale marilor puteri, evoluția raportului de forțe pe plan mondial s-au răsfrânt și asupra situației din zonă; marile puteri - uneori chiar prin implicare directă, ca în 1956, și în 1982 în Liban - au întreținut și agravat pericolozitatea conflictului, climatul de neîncredere dintre părți; nu este un secret pentru nimeni atenția specială de care statele implicate în conflict s-au bucurat în contextul cursei înarmărilor: în anii '80 le-au revenit peste 7,5 la sută din totalul cheltuielilor militare mondiale și peste 33 la sută din importurile totale de armament furnizate, în special, de cele două superputeri, urmate de Franța și Anglia. Povara acestor cheltuieli asupra statelor din zonă a fost enormă; în unii ani, Siria și Egiptul au consumat peste jumătate din bugetul de stat pentru armament. Dimensiunea internațională a acestui conflict a fost și rezultatul marii sale puteri de iradiere; dovadă - efectele negative asupra economiei mondiale provocate de întreruperea, ani întregi, a tranzitului prin Canalul de Suez și incertitudinea aprovizionării cu petrol a numeroase state, marile frământări din Liban care au destabilizat țara și i-au distrus economia.

Situat la intersecția tuturor marilor contradicții mondiale și pe agenda tuturor organizațiilor internaționale, conflictul din Orientul Apropiat a evoluat sub semnul și influența acestor factori. Deschis prin pasul singular și curajos întreprins de Egipt și Israel după războiul din 1973 și încheierea păcii dintre ele, drumul spre momentul din 13 septembrie 1993 a beneficiat de maturizarea politică a O.E.P. și a întregii lumi arabe, ca și de amplificarea opiniei publice isra-

eliene, obosită de tensiunile permanente și incertitudinile stării "nici pace, nici război", în favoarea păcii și unei conviețuirii normale cu palestinienii, dezvoltându-se în climatul favorabil al dispariției bipolarismului, "războiului rece" și confruntării Est-Vest și al evoluției interarabe în genere, al sprijinului și încurajării altor state și forțe politice.

În această privință merită a releva - așa cum de altfel mărturisesc mari personalități implicate în proces, precum fostul președinte egiptean Anwar El Sadat, fostii premieri israelieni Golda Meir, Begin, președintele O.E.P., Yasser Arafat, fostul președinte al S.U.A., Richard Nixon, și nu puține studii prestigioase de relații internaționale - sprijinul pe care diplomația românească l-a acordat promovării dialogului direct între Israel și Lumea Arabă. În special după războaiele din 1967 și 1973, eforturile românești de a încuraja acest dialog au fost însoțite de intensificarea în multiple domenii a cooperării cu țările arabe, care s-a încadrat într-o politică tradițională, principială, ireproșabilă, de neamsetec și nepărținare față de statele implicate. Refuzând să adere la poziții hotărâte la Moscova, precum condamnarea și ruperea în consecință a relațiilor diplomatice cu una din părți, România și-a păstrat în permanență, nu fără greutate, capacitatea de dialog cu toți cei implicați în conflict și a sprijinit activ realizarea acordurilor de la Camp David dintre Israel și Egipt.

Acordul dintre Israel și O.E.P. marchează prin el însuși un pas deosebit de semnificativ în drumul spre pace, dar și spre cooperare în domeniul foarte important de interes comun; dar nu numai atât: cu certitudine că, dezlegând nodul conflictului devenit organic, structural dintre Israel și întreaga lume arabă, el va favoriza rezolvarea negociată și a celorlalte probleme conexe ale acestei confruntări, adică reglementarea relațiilor Israelului cu Libanul, cu Siria, cu Iordania, destinderea ansamblului raporturilor interarabe, ca și diminuarea prezenței problematice Orientului Apropiat pe agenda vieții internaționale. Proces complex și îndelungat, destructurarea totală a confruntării ca stare globală de existență a zonei respective, va beneficia, desigur, de sprijinul a numeroase state și, la rândul său, va avea efecte pozitive asupra evoluției de ansamblu a sistemului internațional.

■ Prof. dr. Mircea NICOLAESCU, ambasador

OPINIA PUBLICĂ ȘI EDUCAȚIA NAȚIONALĂ(1)

(Continuare din pag. 1)

A examina sensurile celor două concepte și intercondiționarea dintre ele înseamnă a supune atenției o diversitate de probleme care, oricât de complexe și controversate, merită noi și noi eforturi analitice, noi demersuri teoretice explicative, dat fiind că, în cele din urmă, în dezbateri se află clarificarea și înțelegerea viitorului național ca și a celui internațional.

Cu 75 de ani în urmă, cetățenii României se exprimau concludent prin constituirea statului național unitar, în contextul unei etnogeneze milenare și al unei conștiințe naționale multiseculare care, în mod evident, sunt rezultanta unui proces de transformări profunde în plan social, economic, politic, educațional. Însoțite, perioade mai lungi sau mai scurte, de presiuni externe, cotoșiri și amputări teritoriale, asemenea transformări, departe de a dizolva ori estompa ființa națională a românilor, cum poate s-a urmărit de către unele forțe, mai ales din afară, au dat și mai multă vitalitate românității, au revigorat personalitatea și particularitățile unei vechi și recunoscute națiuni a

Europei și a lumii.

În preajma anului 2000, românii și România parcurg stadiul constituirii unui nou cadru funcțional al economiei, ca economie de piață, al sistemului sau regimului social, al statului democrat de drept, pe temeiul și sub incidența cărora oricare din transformările sociale, economice, politice ori educaționale de azi sau de mâine, nu pot să nu țină seama de interesele naționale ca și de condițiile internaționale, de civilizația națunilor libere și independente într-o lume a interdependențelor. Noul timp istoric în care au pășit românii și România face să vibreze și mai puternic dezideratul afirmării intereselor naționale, proces în care opinia publică - în calitatea ei de expresie concentrată a cunoașterii și implicării cetățenilor în viața socială - și educația națională - în calitatea sa de mentor al formării și informării oamenilor - îndeplinesc funcții sociale de o valoare specifică. O asemenea valoare se cere mereu apreciată cât mai obiectiv pentru a estima corect tendințele dezvoltării, anticipând orizonturile devenirii naționale. Aceasta este cu atât mai necesar cu cât

procesele care dau conținut tranziției societății românești constituie cadrul de manifestare a opiniei publice, ca fenomen socio-cultural.

Structurată sau amorfă, consistentă sau relativ fluidă, purtând încărcături ideatice clare sau exprimând mai degrabă laturi afective, de psihologie socială, referindu-se la probleme centrale ale societății sau la diverse interese și poziții de grup etc., opinia publică este prezentă peste tot și în orice timp ca "for interior al națiunii", cum a fost ea caracterizată într-o bine cunoscută definiție. În numele și din perspectiva opiniei publice se exprimă direct sau nemijlocit, cu înțeles limpede sau "codificat", grupuri structurate sau constituite ad-hoc, partide și alte organizații politice, diferite comunități, organizații sociale, diverse instituții publice și, desigur, nu în ultimul rând, mijloacele de informare în masă, puterea politică, statul dintr-o etapă sau alta a istoriei naționale. Acel nivel sau mesaj direct ori indirect al opiniei publice care face din aceasta un fenomen național, oglindeste integrarea organică a acestei categorii socio-culturale în câmpul social. În condițiile unei diversități practic nelimitate de manifestare pe cele mai variate planuri (local, sectorial, profesional etc.), se disting exprimări ale opiniei publice care, ca amplasare, tind să cuprindă, să acopere ansamblul societății. Dar, mai mult decât prin întindere, opinia publică se ridică

la rangul de opinie națională prin conținutul său, prin concordanța cu interesele generale ale societății, al căror "purtător de cuvânt" devine.

Există manifestări ale opiniei publice care se grefează pe cele mai diverse fenomene ale vieții sociale dintre care un loc central revine intereselor generale, naționale nu numai prin extensie, ci mai ales prin semnificație și însemnătate. Problemele care privesc comunitatea umană la nivel național, condițiile de existență ale întregii societăți, problemele țării, ale poporului, cele care se referă la dezvoltarea de ansamblu și de durată, la modul cum este guvernată și gospodărită țara, formează, prin înțepătrunderea lor și valoarea mesajului încorporat, substanța vie în jurul căreia se constituie și se exprimă opinia publică în calitate de opinie națională. Aparentă sau discretă, acționând în forme vizibile și penetrante sau prin mijloace difuze, ceea ce îi conferă grade diferite de audiență, deci de influență în plan social, opinia publică națională trăiește viața cetății, este câmpul de întâlnire și dialog al intereselor și pozițiilor diferite dar convergente, precum și de confruntare a celor divergente, opuse. Atât dialogul cât și confruntarea nu sunt totdeauna asimilabile cu adevăratul interes național; dimpotrivă, ceea ce e parțial, de grup, însă drapat în haina interesului general, poate genera deturmări de sensuri ori de valori. În ciuda acestor dificultăți, raportarea opiniei publice

la o categorie de interese, anume cele de natură și valoare națională, introduce un criteriu obiectiv în înțelegerea și aprecierea opiniei publice, înlesnind prin aceasta distingerea acelei sume de trăsături care permit caracterizarea ei drept opinie națională.

Ar fi, desigur, simplificator, profund greșit să se considere opinia națională ca un dat ce rămâne mereu același, neschimbat și static. În realitate, există o dinamică a formării și manifestării intereselor la nivel național și, totodată, o dinamică a opiniei publice la același nivel, ca exprimare a pozițiilor față de interesele naționale, ca modalitate de promovare a acestora dar și ca expresie a creșterii nivelului de cultură, de educație și formare a masei națiunii. În acest sens, la trei sferturi de veac de la unirea într-un singur stat a tuturor românilor, apare cu limpezime că marile transformări care au avut loc în societatea noastră în acest timp au exprimat și, totodată, au "forjat" opinia publică, au devenit, în raport cu valoarea lor socială și națională, cu semnificația lor istorică păreri, opinii, judecăți, puncte de vedere - parțiale sau generale - transmise și preluate din generație în generație. Desigur, nu în mod mecanic, absolutizant, ci prin "filtrul" și pe firul experienței istorice, al acțiunii sistematice de educație.

1) Dictionaire de la langue philosophique, P.U.F., Paris, 1962, pag. 500.

PERMANENȚE ROMÂNEȘTI

EUGEN BARBU UN VOIEVOD AL LIMBII ROMÂNE

În seara zilei de marți, 7 septembrie 1993, în relieful spiritual al românismului, s-a stins pentru veșnicie un vulcan de debordantă energie creatoare, la temperatura căruia românii și-au încălzit sufletul vreme de patru fruguroase decenii. La orele 22, coborând de la tribuna Parlamentului unde-și rostise cuvântul, poetul Adrian Păunescu a anunțat, cu vocea înneacă în plâns, că "marele scriitor român, Eugen Barbu, își trăiește ultimele clipe la spitalul Elias".

Ședința se dădea în transmisiune directă la radio și vestea sinistră a fulgerat inimile a milioane de cititori care-l venerau cu vorba "maestre", precum și ale prietenilor ce-i ziceau cu un aer de intimitate: Nea Jenică sau Patroane. Formulele acestea de adresare oglindeau în ele trăsături distincte ale personalității lui Eugen Barbu, respectiv, omnia lui populară, omnia modestei mahalale bucureștene în care și-a petrecut copilăria și spiritul hotărât, autoritar al omului sigur pe sine, pentru că purta în el un mare capital spiritual, un strălucit talent și o uluitoare putere de muncă.

Eugen Barbu a fost un eminent patron spiritual al multor vrednici ucenici, ajunși ei înșiși directori de conștiințe. Muncea cu febrilitatea celui ce se aștepta să nu mai fie în orice clipă, și-și petrecea ceasurile de răgaz cu credința că niciodată nu va învăța să moară.

Oricând ar fi fost în stare să rostească eminescianul "Nu credeam să-învăț a muri vreodată". Veșnic tânăr, părea a fi nemuritor.

În 1955, când apărea nuvela lui Eugen Barbu "Munca de jos", eram redactor la secția de critică a revistei "Viața românească", singura revistă bucureșteană care publica masiv poezie, reportaje, piese de teatru, romane și ample studii critice despre creația contemporană. Literatura tipărită în paginile acestei reviste împovărată de-o glorie apasă era, în general, ticlucită după toate conveniențele estetice ale epocii, care conduceau la conflicte artificiale, la noi scheme, la cultivarea excesivă a unei specii literare, considerate de superstițiile dogmatice a fi singurele compatibile cu bogăția, di-

mensiunile și complexitatea acelor vremuri revoluționare.

Atunci, deci, în 1955, "Viața românească" publica prima nuvelă a lui Eugen Barbu, care debutase mai devreme, la 23 de ani, cu un foileton, în ziarul "Fapta", din 1947. Prin tipărirea acestei nuvele, încorporată în același an în întâiul său volum intitulat "Gloaba", viața literară de la noi dobânda un mare talent și începea să se înviorze. Spiritele care dormitau în cuibul cald al unei glorie prea lesne dobândite s-au trezit și, speriate, au început să țipe că a intrat uliul între găini. Opoziții. Proteste. Demascări. Simulacre de dezbateri ideologice care acuzau abateri de la realismul socialist. Și, spre rușinea lor, acești oameni uită ce-au făcut, ce-au uneltit împotriva marilor talente, declarându-se disidenți și odată cu ei uită și o parte a presei literare și redacțiile de la Radio și TV, ferindu-ne, în continuare, cu fățarnicia lor. Dar iconoclaștii și iconodulii au început să se încaiere încă mai aprig după apariția celebrului roman "Groapa", în 1957. Firește, n-au lipsit nici acum acuzațiile de antirealism, de naturalism, de limbaj buruienos, de viziune eronată, de sfidare a realismului socialist etc., etc.

Ostilitățile absurde n-au făcut decât să sporească notorietatea literară a lui Eugen Barbu și să-i releve valoarea. Ulterior, într-un ritm febril, au apărut romanele: "Șoseaua Nordului", "Incognito", "Facerea lumii", "Prințele" și volumele de nuvele (în care întâlnim adevărate capodopere ale genului), "Oaie și ai săi", "Prânzul de duminică", "Martiriul Sfântului Sebastian", "Miresele". Să adăugăm că, vocație plurivalentă, Eugen Barbu va tipări critică, eseu, istorie literară (O istorie polemică și antologică a literaturii române, 1976), teatru ("Sfântul", "Să nu-ți faci prăvălie cu scară", "Labirintul"), memorialistică ("Jurnal", "Caietele Prințepelui", "Jurnal în China", "Foamea de spațiu"), volume inspirate de înfruntările sportive ("Balonul e rotund", "Unsprezece", "Tripleta de aur") și, nu în ultimul rând, poezii ("Osânda soarelui"), căci, în tot ceea ce scrie, Eugen Barbu este un autentic poet, un voievod romantic peste cuvintele limbii

române, pe unele slobozindu-le la o viață liberă după ani de oprimare puristă. Iar a elibera cuvintele din temnița prejudecăților mi se pare la fel cu a elibera oameni încarcerati abuziv.

Debutul romanesc al lui Eugen Barbu a avut loc, deci, în 1957 cu "Groapa" și a echivalat cu o ilustrată consacrară, impunându-l pe romancier ca funtaș al literelor române. Anul 1957 a fost piatră de hotar, un an al romanului "Groapa". Așa cum a fost în 1840, când a apărut nuvela istorică "Alexandru Lăpușeanu", de C. Negruzzi, 1863, când a apărut romanul "Ciocoi vechi și noi" al lui Nicolae Filimon, 1883, când Maiorescu tipărește prima ediție din Poeziile lui Eminescu, 1905, când apar "Poezii", de O. Goga, 1916, când apare "Plumb", de G. Bacovia, 1919, când apar "Poemele luminii", de Lucian Blaga, 1920, când s-a ivit Ion al lui Liviu Rebreanu, 1927, când s-au iscat "Cuvinte potrivite", de Tudor Arghezi, "Concert de muzică de Bach", de Hortensia Papadat-Bengescu, 1931 când apare "Baltagul", de M. Sadoveanu, 1933, "Ultima noapte de dra-

goste, întâia noapte de război", de Camil Petrescu etc.

Scriitor național în toată puterea cuvântului, Eugen Barbu (laureat al Premiului Herder înainte de a fi laureatul vreunui premiu românesc și care a contribuit prin personalitatea sa la sporirea faimei înaltei distincții) este un scriitor de talie universală. Har în-născut, pasionat de realitățile românești și de oamenii acestor pământuri, dotat cu geniul limbii, cu vocația povestirii și a construcțiilor epice de mare anvergură, stăpânit de patosul înnoirilor, dăruit cu un ascuțit spirit de observație realistă, cu simțul plasticului și al proporțiilor ("Groapa Cuțaridei, nota Petre Pandrea, a fost pictată cu măiestrie inimitabilă de romancierul Eugen Barbu, un scriitor stăpân pe știința grea a portretului și a pătrunzătoarelor analize psihologice, un scriitor răcâit mereu de un spirit polemic necrutător"), Eugen Barbu s-a impus ca una din personalitățile proeminente ale literaturii române. El a dat cel puțin trei capodopere: "Groapa", "Prințele", "Săptămâna nebunilor".

Eugen Barbu și-a luat personajele din actualitatea românească a vremii sale, din trecutul nostru istoric (mai apropiat, ca în "Șoseaua Nordului" și "Facerea lumii", sau mai îndepărtat, precum în "Prințele"), mărturisind prin întreaga sa operă un adevărat cult pentru realismul de cea mai bună speță, pentru spiritul pamfletar și critic, pentru lirismul de-o tulburătoare puritate și autentică poezie, prezent în atmosfera scrierilor sale, în viața sufletească a personajelor, învăluite într-un generos umanism.

Eugen Barbu este o prezență distinctă, imperios necesară în viața noastră literară, amenințată uneori să se închisete în mărunte bisericuțe. El are dușmani binemeritați, dar are și prieteni care nu-l merită întotdeauna și va avea admiratori veșnici în rândul generațiilor de cititori. În ciuda pozei de tiran necrutător pe care o afișează, a fost un mare sufletist, un generos păgubos, uneori un spirit militant pentru care lupta e necesară ca aerul. Nu spunea oare Seneca cu atâta îndreptățire că a trăi înseamnă să lupți?

"Vivere militare est" nu era pentru Barbu doar o constatare filosofică, ci un mod de existență. El a trăit mereu pe câmpul de luptă. A luptat cu dușmani personali reali ori imaginari. Uneori cu foști prieteni, a făcut cu ei pace și armistiții, dar n-a încheiat nici un pact cu diavolul, cu trădătorii de țară, cu dușmanii neamului românesc. De aici i s-a tras, firește strategic, acuza de naționalist-comunist, care, fiind falsă, nu l-a speriat niciodată, dar l-a mahnit și i-a ars inima.

A fost un om viu în sensul cel mai complex al termenului și nu e nimeni viu care să nu greșească și să nu comită păcate. Dar toate le-a făcut în numele iubirii de neam și de țară.

Ivit dintr-un mediu muncitoresc, Eugen Barbu avea în el ceva mareț, seniorial. De aceea, și în redacție, într-o vreme când eram cu "tovarășe în sus, tovule în jos", lui îi spuneam "Domnu Barbu". Așa îi spun și acum: Noapte bună Domnu Barbu, odihnește-te în pace, după atâta trudă și atâta zbucium pentru apărarea destinului istoric al neamului tău și gloria literelor române. Loviturile de ciocan pe care le-ai primit nu te-au putut desfigura, ci ți-au conturat statuia pentru Eternitate.

■ Ion Dodu BĂLAN

REVISTA

OPINIA
națională

TIPOGRAFIA **FED**

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
Nicoleta ANGHEL

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4. Telefon 675.68.45

Costul unui abonament trimestrial este de 600 lei. Plata abonamentelor se face prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: Fundația "România de Măine", Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 451.00.972 - B.C.R. - S.M.B.. Abonamente se pot face și prin oficiile poștale din întreaga țară.

Revista "OPINIA NAȚIONALĂ" se află înscrisă în Catalogul de presă "RODIPET" la poziția 2111.

Cititorii din străinătate se pot abona prin "RODIPET" S.A. - P.O. BOX 33-57, Fax 0040-1-3129432 sau 3129433, telex 11995 - Plața Presei Libere nr. 1, sect. 1 București - România.